

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra hudební výchovy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Tradice a současnost hudebních souborů v Rychnově nad Kněžnou
Tradition and present of musical ensembles in Rychnov nad Kněžnou

Bc. Klára Čížinská, DiS.

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Stanislav Pecháček, Ph.D
Studijní program: Učitelství pro střední školy
Studijní obor: Český jazyk a literatura - Hudební výchova

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Historie a současnost hudebních souborů v Rychnově nad Kněžnou vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne: .....

.....

podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala Prof. PhDr. Stanislavu Pecháčkovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a ochotu při vedení diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala i všem respondentům za jejich ochotu poskytnout informace, které přispěly ke vzniku této práce. Zejména děkuji Mgr. Dagmar Zemánkové, Mgr. Karlovi Štréglovi, Mgr. Lucii Martinů, panu Radkovi Pilcovi, Bc. Martinovi Šedouovi, paní Janě Formové, panu Miroslavu Madžovi a Mgr. Evě Fuksové.

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá hudebním životem v Rychnově nad Kněžnou se zaměřením na hudební soubory. Nejprve stručně uvádí historii města a jeho hudební vývoj. Následně se zaměřuje na hudební soubory, které v současnosti v Rychnově nad Kněžnou působí. Jedná se o Rychnovský chrámový sbor, Prausův pěvecký sbor, X-tet a Rychnovský dětský sbor Carmina, Dále se jedná o instrumentální tělesa působící při ZUŠ Rychnov nad Kněžnou, tedy flétnový soubor Sarabanda, smyčcové orchestry Orecchie grandi a Orecchie piccole, Kapelu Nona, flétnový soubor I flauti matti a taneční orchestr ColorBand. Cílem této práce je tedy především zmapování kultury v Rychnově v oblasti artificiální hudby.

KLÍČOVÁ SLOVA

Rychnov nad Kněžnou, Rychnovský chrámový sbor, Prausův pěvecký sbor, X-tet, Rychnovský dětský sbor Carmina, Sarabanda, Orecchie grandi, Orecchie piccole, Kapela Nona, I flauti matti, ColorBand

ANNOTATION

The base theme of diploma thesis is the musical life with a focus on musical ensembles in Rychnov nad Kněžnou. At first the history of the town and its musical evolution is presented. In the next part of the thesis the active musical ensembles in Rychnov nad Kněžnou are discussed. They are for example the Rychnov Children's Choir of Carmina, Praus Choir and the X-tet and the Rychnov Temple Choir. There are also instrumental ensembles working at the ZUŠ of Rychnov nad Kněžnou: Sarabanda Flute ensemble, Orecchie grandi String Orchestra, Orecchie piccole String Orchestra, Nona Band, I flauti Matti Flute ensemble and Dance Orchestra ColorBand. The aim of the thesis is to map the culture of Rychnov in the field of artificial music.

KEYWORDS

Rychnov nad Kněžnou, Rychnov Temple Choir, Praus Choir, X-tet, Rychnov Children's Choir of Carmina, Sarabanda, Orecchie grandi, Orecchie piccole, Nona Band, I flauti matti, ColorBand

Obsah

Úvod	6
1. Stručná historie města.....	7
2. Historie hudebních souborů v Rychnově nad Kněžnou	9
2. 1 Pěvecké sbory	9
2. 2 Instrumentální soubory a orchestry.....	13
3. Rychnovský chrámový sbor	18
4. Prausův pěvecký sbor	21
5. X-tet.....	25
6. Základní umělecká škola Rychnov nad Kněžnou	28
6. 1 Rychnovský dětský sbor	30
6. 2 Sarabanda.....	40
6. 3 Orecchie grandi a Orecchie piccole	43
6. 4 Kapela Nona	46
6. 5 I flauti matti	47
6. 6 ColorBand.....	49
7. Hudební a divadelní festivaly v Rychnově nad Kněžnou	51
7. 1 Poláčkovovo léto.....	51
7. 2 Swingový festival Jiřího Šlitra (Šlitrovo jaro).....	53
Závěr.....	55
Zdroje	56

Úvod

Rychnov nad Kněžnou je město s bohatou hudební historií. V minulosti zde působilo mnoho významných osobností a hudebních souborů a také v současnosti zde můžeme nalézt bohatou hudební kulturu. Diplomová práce si klade za cíl představit hudební život tohoto města se zaměřením na vokální a instrumentální soubory. Důraz je kladen především na tělesa, která v současné době v Rychnově působí.

Text je členěn do sedmi kapitol. První kapitola se zabývá stručnou historií města. Druhá kapitola je rozdělena do dvou částí, přičemž první část se věnuje historii vokálních těles od nejstarších dochovaných záznamů, druhá část je věnována historii instrumentálních souborů. K dispozici již nebyly vlastní záznamy těchto těles, opírala jsem se tedy kromě dostupné literatury především o kroniku města, články v novinách apod. Následující tři kapitoly se zaměřují na tři pěvecké sbory, které se v současnosti v Rychnově nachází. Konkrétně se jedná o Rychnovský chrámový sbor, Prausův pěvecký sbor a X-tet. Šestá kapitola je potom věnována ZUŠ Rychnov nad Kněžnou, která v hudební kultuře města hraje významnou roli. Nyní při ní působí Rychnovský dětský sbor Carmina, flétnový soubor Sarabanda, smyčcové orchestry Orecchie grandi a Orecchie piccole, Kapela Nona, flétnový soubor I flauti matti a taneční orchestr ColorBand. Jelikož tyto soubory dosud nebyly v literatuře dostatečně zpracovány, jako hlavní zdroj informací jsem použila rozhovory se sbormistry a dirigenty, články z denního tisku a webové stránky souborů. Sedmá kapitola se zabývá hudebními a divadelními festivaly, které se v Rychnově konají v průběhu roku.

K volbě tohoto tématu mě přivedla skutečnost, že současná podoba hudebního života v Rychnově nebyla dosud zpracována. Výše zmíněné hudební soubory významnou měrou ovlivňují kulturu města, jejich zmapování a představení tedy vnímám jako užitečné. Dalším důvodem k volbě tohoto tématu bylo, že z okolí Rychnova pocházím. Zajímalo mne tedy, jakým způsobem se hudební kultura města vyvíjela a jaký je její nynější obraz. V tomto bylo tedy pro mne psaní diplomové práce velmi přínosné.

1. Stručná historie města

Rychnov nad Kněžnou je okresní město v Královéhradeckém kraji v severovýchodních Čechách, které leží na řece Kněžné. Své dějiny počítá od roku 1258, ze kterého pochází také první písemná zmínka. Konkrétně se jedná o listinu českého krále Přemysla Otakara II, která je dodnes uchována v klášteře Florian u rakouského Lince. Zde se poprvé podepsal králův dvořan Heřman s přídomkem z Rychnova. Tehdy se však ještě nejednalo o město, ale pouze o osadu. Městem se stal Rychnov až 6. března v roce 1488, kdy mu král Vladislav II. potvrdil postavení města a udělil mu městský znak, pannu na jelenu.¹

O původu jména města existuje několik teorií. Místní pověsti uvádí, že se město dříve jmenovalo Rychlov podle rychlého běhu jelena, který se nachází ve znaku města. Jiná teorie spojuje název města s německým *auf der reichen Aue*, tedy na bohaté nivě. Další varianta se přiklání ke slovanskému původu názvu a vychází ze slova *rajnava*, tedy lučinaté lesní údolí. Až do 16. století se město jmenovalo pouze Rychnov, poté se název změnil na Rychnov Soukenický. Současné jméno získalo město až v polovině 19. století.

Nejstarší místní památkou je kostel sv. Havla, který pochází ze 13. století. Dominantou města je však rychnovský zámek, který byl postaven mezi lety 1676–1690. Jeho komplex tvoří raně barokní kolowratský zámek, chrám Nejsvětější Trojice, renesanční zvonice se zvonem Kryštof a domečky v podzámčí. Kromě rodu Rychnovských z Rychnova ovlivnili vývoj města také Pernštejnové, Habsburkové, Trčkové z Lípy, Bettenglové z Neyenperka a rod Kolowratů. Ti jsou majiteli zámku také dnes. V Rychnově se však nachází celá řada dalších kulturních památek, např. kaple Proměnění Páně, bývalá synagoga, židovský hřbitov, religiózní sochy apod.²

Obyvatelé města se věnovali převážně zemědělství a různým řemeslům. Rychnov nejvíce proslavilo soukenictví, odtud tedy jméno Rychnov Soukenický. V roce 1378 byl dokonce místnímu soukenickému cechu udělen řád. Tento pergamen představuje druhou nejstarší dochovanou česky psanou listinu a je dodnes uložen v archivu Národního muzea. Na počátku 20. stol. bylo soukenictví vystřídáno textilním, strojírenským a stavebním průmyslem.

Z Rychnova pochází celá řada významných osobností, např. historikové František Martin Pelcl či Hugo Toman, hudebníci Jiří Rychnovský nebo Arnošt Praus, malíři Lumír Nedvídek či Ludmila Lojďová a mnoho dalších. Z Rychnova pocházel také spisovatel Karel

---

¹ KRÁM, J. *Průvodce Rychnove nad Kněžnou*, s. 3.

² IMLAUF, L. *Rychnov nad Kněžnou 1258-2008: 750 let od první písemné zmínky*, s. 11.

Poláček. Na jeho počest se zde každoročně koná divadelní a hudební festival Poláčkovo léto. Stejně pocty se dostalo také dalšímu rychnovskému rodákovi Jiřímu Šlitrovi. Každé jaro se v Rychnově pořádá swingový festival Jiřího Šlitra. V Rychnově žila také rodina Magdaleny Dobromily Rettigové, působil zde Bohuslav Balbín či August Sedláček a mnoho dalších.³

V současnosti má Rychnov rozlohu asi 3 495 ha a počet jeho obyvatel se pohybuje kolem 11 000. Město je rozděleno na několik částí. Jsou to Dlouhá Ves, Jámy, Lipovka, Litohrady, Lokot, Panská Habrová a Roveň.⁴

---

³ IMLAUF, L. *Rychnov nad Kněžnou 1258-2008: 750 let od první písemné zmínky*, s. 6, 42.

⁴ Oficiální webové stránky města Rychnov nad Kněžnou [online]. [cit. 10. 2. 2019].

2. Historie hudebních souborů v Rychnově nad Kněžnou

2. 1 Pěvecké sbory

Sborový zpěv byl v Rychnově nad Kněžnou zpočátku pouze církevní záležitostí. Důležitou úlohu zde hrála literátská bratrstva. Jejich počátky u nás sahají do 14. stol., přičemž většího významu nabývají až ve století 16. Tyto soubory se zpočátku sdružovaly při církevních institucích a provozovaly duchovní hudbu na kůru v kostele. Nejstarší záznamy o literátském bratrstvu v Rychnově pochází z doby před rokem 1550.⁵ Jednalo se o literátský kůr při kostelu sv. Havla. Sdružovali se v nich purkmistr, rychtář, řemeslníci, urození, konšelé apod. Účelem těchto cechů bylo zvýšení pobožnosti, věnovaly se tedy náboženskému zpěvu (nejprve jednohlasému, později vícehlasému).⁶ Nejprve se zpívalo v latině, český jazyk se ve skladbách začal objevovat v 16. stol. Zpěváci se dělili do dvou skupin, na chorální a figurální. Chorální zpěváci zpívali ve všední dny jednohlasně, zpěváci figurální zpívali o nedělích a o svátcích vícehlasy. Od 17. století se začíná kromě latinského a českého jazyka ve zpěvech objevovat také jazyk italský a spolu s ním i italská melodika. Postupem času byly při zpěvu také stále více využívány instrumentální doprovody a také instrumentální hudba samotná. To však v pol. 18. stol. ustalo na základě dvorského dekretu Josefa II z 6. dubna 1784. Zpěv měl být nadále doprovázen pouze varhanami. Po smrti Josefa II. se však instrumentální hudba rychle vrátila zpět. Literátská bratrstva nakonec byla zrušena dvorním dekretem ze dne 22. května roku 1783.⁷ Sdružení v Rychnově však nadále pokračovalo v provozování duchovní hudby. Nepůsobilo však již jako cech, ale pouze jako sousedské sdružení bez ředitele, bez konfirmace magistrátu a bez majetku, aby nedocházelo k porušení dvorského dekretu. Na konci 19. stol. již existovaly údajně v Rychnově dokonce dva chrámové sbory.⁸ První soubor působil v děkanském kostel sv. Havla, druhý vznikl v rámci soukenického bratrstva, který zpíval v kostele Nejsvětější Trojice. Písemné doklady o dvojím bratrstvu však nebyly nalezeny.⁹

Bratrstva často využívala své vlastní kancionály. „*Tyto kancionály byly nádherně iluminovány, zvláště na titulním listě a kolem iniciálek, byly vázány ve zdobené kožené vazbě a uzavíraly se krásnými mosaznými i stříbrnými sponami.*“¹⁰ Některé se zachovaly dodnes,

---

⁵ Záznamy vedené v knize literárního bratrstva a v gruntovních knihách.

⁶ ZRÚBEK, R. O literátském cechu v Rychnově nad Kněžnou. *Opus Musicum*, s. 257.

⁷ Tamtéž, s. 258.

⁸ Podle Františka Kolářka, který tuto informaci uveřejnil ve Sborníku z Pelclova kraje, roč. II., Rychnov nad Kněžnou 1936, str. 8. Tento sborník však již není dostupný.

⁹ ZRÚBEK, R. O literátském cechu v Rychnově nad Kněžnou. *Opus Musicum*, s. 261.

¹⁰ Tamtéž, s. 258.

můžeme tak posoudit míru hudební vyspělosti tehdejších sborů. V oblasti východních Čech můžeme najít mnoho těchto hudebních památek. Jedná se např. o kancionál Kosteletko-orlický z r. 1589, Královéhradecký z r. 1586, Solnický graduál z r. 1558, Třebechovický kancionál z r. 1559, Chrudimský, tzv. český z r. 1570, Ústecko-orlický z r. 1592 a další.¹¹

První dochovaný kancionál z Rychnova pochází z roku 1556. Jedná se o Rychnovský vánoční kancionál o 101 listech. Jak už název napovídá, obsahuje písně pouze s vánoční tematikou, nevyužíval se tedy celoročně. Jedná se spíše o textový kancionál, po hudební stránce uvádí pouze začátky melodií či jejich neuzavřené části, neboť většina uvedených písní byla v tehdejší době velice známá. Jen výjimečně jsou melodie dopsané až do konce. Uvedené jsou pouze texty v českém jazyce. Kancionál obsahuje jen jeden vícehlas, všechny ostatní písně jsou jednohlasé. Zpěvník nám tak dokládá širokou zásobu vánočních zpěvů a jejich samozřejmou znalost v široké veřejnosti a také existenci nástroje, který doprovázel zpěvní hlas. Ve dvojhlasu je zachycena transpozice, která by pouze pro zpěváky v této době byla nemyslitelná.¹²

Z roku 1679 pochází Svatoroční muzika Pavla Bohunka z Rychnova nad Kněžnou. Její název zní: Svatoroční muzika aneb sváteční kancionál ke cti a chvále Boží, Pána Boha všemohoucího, svatých Božích v nově složených a vydaných od Adama Michny z Otradovic jindřichohradeckého.¹³ Obsahuje 215 písní, z toho 13 písní z České mariánské muziky, 118 písní ze Svatoroční muziky a 1 píseň z Loutny české. Autorem většiny skladeb je tedy Adam Michna z Otradovic, zbylých 83 písní je anonymních.

V Rychnově nad Kněžnou existuje dlouhá hudební tradice nejen v oblasti církevní hudby, ale také mimo církevní instituce. První zprávy o organizovaném pěveckém sdružení v Rychnově pocházejí z roku 1868, kdy vznikl pěvecký sbor Kněžan, záhy přejmenován na Kolovrat. (Více viz níže, kapitola Prausův sbor.) Významným souborem byl také dívčí sbor Pěvuše, který v roce 1877 založil a následně řídil prof. Josef Vycpálek. První vystoupení souboru se konalo 14. dubna 1878, koncertu se zúčastnila také např. operní zpěvačka Otilie Langrovy nebo sbor studentů místního gymnázia. V roce 1879 se Pěvuše stejně jako Kolovrat připojila k Občanské besedě.¹⁴ V 80. letech 19. století působil v Rychnově nad Kněžnou rovněž sbor Ozvěna a Hlahol, další informace o těchto souborech však již nejsou dostupné. Od 80. let působil při gymnáziu v Rychnově studentský sbor, který vznikl díky

---

¹¹ SNÍŽKOVÁ, J. *Vícehlasé hudební památky našeho kraje ze 16. století (Kancionály rychnovský a solnický)*. In: *Orlické hory a Podorlicko: přírodou, dějinami a současností*, s. 13.

¹² Tamtéž.

¹³ SEHNAL, J. *Das Gesangbuch des Pavel Bohunek aus Rychnov nad Kněžnou*, s. 13.

¹⁴ SVOBODA, A. *Dějiny Rychnova nad Kněžnou*, s. 363.

prof. Josefovi Vycpálkovi a prof. Josefovi Sallačovi. Tento soubor vystupoval každoročně na pěvecké a hudební studentské akademii či v letovisku Studánka. Vedení sboru následně převzal prof. Dominik Trnka. Dobré úrovně dosahoval rovněž studentský chrámový zpěv pod vedením ředitele kůru Aloise Provazníka. V letech první světové války však tyto studentské aktivity zanikly. Mezi léty 1922–1924 působil při místním sportovním klubu Akademický pěvecký kroužek, v jehož čele stál Václav Páv a Jan Thorsch. Ženský pěvecký sbor byl obnoven v březnu 1926, ve stejném roce byl obnoven také mužský pěvecký sbor, který nesl název Volné pěvecké sdružení. (Více viz v kapitole Prausův pěvecký sbor.)

Významným spolkem v Rychnově nad Kněžnou byla Občanská beseda, což byl spolek, jehož hlavní činnost spočívala v šíření vzdělanosti, v pěstování zájmu o literaturu a hudbu.¹⁵ Beseda měla vlastní knihovnu, pořádala přednášky na nejrůznější témata, pořádala slavnosti, plesy a koncerty. Byla založena 28. března roku 1868 a spolu s ní vzniklo volné sdružení hudebníků, které se změnilo v roce 1881 v hudební odbor Občanské besedy. S ním splynuly v roce 1879 také další dva soubory, a to Pěvuše a Kolovrat. Součástí hudebního odboru tedy byly pěvecké sbory mužské i ženské a také instrumentální tělesa, např. mužský smyčcový kvartet či kvintet. Tyto soubory vystupovaly např. při různých koncertech, na tanečních, mikulášských či silvestrovských zábavách, na pohřbech apod. Od roku 1879 Občanská beseda pořádala každých čtrnáct dní hudební večírek, kde se lidé z Rychnova seznamovali s díly českých i cizích skladatelů. Po zániku Občanské besedy tyto pravidelné koncerty zanikly. Na jejich tradici později navázaly pravidelné měsíční koncerty, které byly pořádány od roku 1948 na popud tehdejšího dirigenta orchestrálního sdružení Bedřicha Riengla. Koncerty byly pořádány vždy ve středu, proto se nazývaly Rychnovské hudební středy. Od 21. ledna 1948 do 7. října 1959 proběhlo celkem 85 koncertů.¹⁶ „*Od roku 1900 měl na starost řízení besedních sborů ředitel kůru Alois Provazník, kterému roku 1904 pomáhala jeho dcera. V roce 1906 se sbormistry stali prof. Trnka a učitel A. Frauenberg. Smíšený sbor fungující v rámci hudebního odboru Občanské besedy měl roku 1912 25 členů a řídil ho Josef Fendrštát. Představitelé hudebního odboru se v této době snažili založit mužský sbor, ale nepodařilo se jim pro nedostatek tenorů. Roku 1915 však již mužský sbor existoval [...].*“¹⁷ První světová válka činnost besedy přerušila, neboť mnoho členů odešlo do války. Po válce byla opět obnovena, ovšem její činnost neprobíhala již v takové míře,

---

¹⁵ BERANOVÁ, K. *České hudební spolky v Rychnově nad Kněžnou od 2. poloviny 19. století do poloviny 20. století*, s. 25.

¹⁶ TYDLITÁT, J. *Rychnovské pohledy*, s. 65.

¹⁷ BERANOVÁ, K. *České hudební spolky v Rychnově nad Kněžnou od 2. poloviny 19. století do poloviny 20. století*, s. 32.

jako před válkou. Občanská beseda nakonec zanikla v roce 1932. Na činnost občanské besedy poté navázala Osvětová beseda a od roku 1973 Sdružený klub ROH. Do tohoto klubu také vstoupily např. Orchestrální sdružení, Prausův pěvecký sbor, divadelní soubor Tyl a další zájmové kroužky.¹⁸

Soubor Kocourkovští učitelé vznikl v květnu roku 1914. Původně vznikl ze studentského pěveckého uskupení rychnovského gymnázia v reakci na vystoupení učitelských pěveckých sborů, které v předválečné době zažívaly vrcholné období. Na začátku měl 12 členů a cílem tohoto souboru bylo parodovat velké pěvecké sbory a karikovat je, tedy udělat si z nich legraci. Hlavním cílem souboru byla komika a jejich jedinými prostředky byla hudba a slova. Nepoužívali výraznou mimiku a gesta jen výjimečně, žádné kostýmy, líčení či masky.¹⁹ Vystupovali především v Rychnově a v okolních obcích. Jednalo se o satirický a recesistický pěvecký soubor, nejprve amatérský, později poloprofesionální. V předválečné době vystupovali s parodií Opus Kocourkovských č. 1: Balada na váhu. Jednalo se o parafrázi sboru Vítězslava Nováka. Ten ve svém díle oslavuje řeku Váh, Kocourkovští učitelé však zpívali o váze obyčejné. V této parodii přidávali další písně od jiných autorů, deklamovánky a aktovky. S tímto programem potom vystupovali v okolí Rychnova, zejména na šibřinkách, na sokolských vystoupeních apod.²⁰ V době první světové války soubor svoji činnost přerušil, po skončení války byl však opět obnoven. Od roku 1919 začal soubor vystupovat v Kabaretu Červená sedma v Praze, což byl literární a politická kabaret. Kolem roku 1920 došlo téměř k rozpadu souboru, protože většina členů dostudovala a rozešla se. Ve druhé polovině 20. let však došlo k obnovení sboru, jeho působení se však přesunulo do Prahy. Největšího úspěchu dosáhl v letech 1930–1949, v roce 1930 začal soubor vystupovat v rozhlasu. Začal také vystupovat se svou vlastní tvorbou. Soubor připravoval rovněž spolupráci s Osvobozeným divadlem, ze které však nakonec sešlo. Přestože Kocourkovské učitele vystupování v tomto divadle velice lákalo, nakonec ho odmítli. Jejich představou bylo, že budou hrát a zpívat své vlastní písně, které složili právě pro toto vystoupení. Nakonec se však měly hrát pouze písně Jaroslava Ježka, což bylo hlavním důvodem toho, že Kocourkovští učitelé nakonec spolupráci odmítli.²¹ Kromě písní (např. Kaktus, Romance ze Santa Fé a Balada o hřídeli osmkrát zalomené) tvořili také operety, např. Láska nezná hranic či Berou... Berou? Soubor pokračoval dál ve své činnosti

---

¹⁸ TYDLITÁT, J. *Rychnovské pohledy*, s. 70.

¹⁹ Tamtéž, s. 66.

²⁰ KÁŠ, S. *Kocourkovští učitelé, jejich historie a tvorba*, s. 13.

²¹ Tamtéž, s. 33.

i během německé okupace. Zpočátku jednotliví členové zvažovali emigraci. Nakonec se však rozhodli, že zůstanou, přestože měli obavy z pozorovatelů z německého zastupitelství, kteří chodili na jejich vystoupení. Ze svého programu však vypustili vše, co by mohlo být považováno za závadné. To se týkalo např. i jediné písně, kterou pro ně složil J. Ježek, který emigroval. Soubor účinkoval také ve filmech, např. Katakomby nebo Z českých mlýnů. V roce 1947 se zúčastnili festivalu československého filmu ve Velké Británii, po změně režimu však došlo k omezení činnosti souboru. Bylo ji mimo jiné vyčítáno, že nenaplňují estetické požadavky režimu. Do svého programu totiž odmítli zařadit budovatelské písně oslavující socialismus. Protože se situace stále zhoršovala, soubor nakonec svou činnost ukončil.²² Po uvolnění režimu po roce 1953 Kocourkovští učitelé natočili desku a mezi lety 1956–1959 vystupovali s programem Kocourkovští ještě po dvaceti letech, který sestával z jejich starých čísel. Soubor zanikl v roce 1959.

2. 2 Instrumentální soubory a orchestry

Tradice instrumentálních souborů v Rychnově nad Kněžnou má svůj původ v místním gymnáziu. Zde studenti založili na počátku 19. století vlastní kapelu, která pravděpodobně vznikla díky starému zvyku slavit konec školního roku za přispění živé hudby. Takto se slavily v Rychnově nad Kněžnou konce školního roku již od 17. století, tato tradice pak přetrvala až do poloviny 19. století. Na ní poté navázalo studentské sexteto, které vzniklo po příchodu J. Vycpálka a J. Sallače v letech 1877 a 1879. Soubor hrával jednou týdně v hostinci Na hradě. Po maturitě členů se však sextet rozpadl. Od této doby však vznikala menší uskupení v rámci hudebních škol A. Provazníka a J. Fendrštáta. V 90. letech také vznikl ze studentů gymnázia orchestr, který od roku 1907 vedl A. Provazník. Vedoucí funkci po něm později převzal D. Trnka. Kolem roku 1913 dosahoval orchestr svého vrcholu, ve své repertoáru byl schopen zahrnout např. symfonické skladby B. Smetany. Po odchodu prof. Trnky v roce 1919 však činnost orchestru ustala a soubor zanikl.²³

Za nejstarší dochovanou zmínku o existenci rychnovského instrumentální souboru můžeme považovat záznam z rychnovského magistrátu z roku 1775, který se zmiňuje o existenci kapely F. Neumanna. Další zmínka o existenci orchestru Rychnově nad Kněžnou pochází z roku 1847. Při příležitosti koncertu konaného 29. června vystoupilo také osmdesátičlenné hudební těleso, které dirigoval František Jedlička, učitel hlavní školy a

---

²² BERANOVÁ, K. *České hudební spolky v Rychnově nad Kněžnou od 2. poloviny 19. století do poloviny 20. století*, s. 65.

²³ TYDLITÁT, J. *Rychnovské pohledy*, s. 62.

ředitel místního kůru. Ve druhé polovině 19. století v Rychnově často vystupovala kapela o šesti dechových nástrojích pod vedením pana Zábrodského, který vedl také malou kapelu pouze o třech nástrojích. Tito hudebníci pak hrávali např. na pohřbech, při tanečních zábavách, na pouti a posvícení, při slavnostech Vzkříšení a Božího těla apod. V roce 1875 pak vznikla kapela bratří Nováků, která měla až šestnáct členů, kteří při svých vystoupeních nosili hasičský stejnokroj. Úlohu kapelníka zde zastával Josef Novák. Tento soubor se později stal základem uniformované kapely veteránského spolku, kterou vytvořil v roce 1881 Jan Krsek.²⁴

Na konci roku 1885 se sedm zdejších spolků (Sokol, hasiči, vysloužilí vojáci, Občanská beseda, Řemeslnická beseda, Tyl a Soukenická omladina) usneslo, že budou společným nákladem a za přispění města Rychnova provozovat spolkovou společnou kapelu, která nesla název Hudba spolků rychnovských. Jejím kapelníkem se stal Bedřich Lašek, ten však již po roce z Rychnova odešel a usadil se v zahraničí. Kapely se tedy ujal J. Krsek, který byl v roce 1889 vystřídán J. Fendrštátem.²⁵ Po roce 1897 však kapela kvůli sporům s jednotlivými spolky přestala být spolkovou hudbou a postupně se změnila v samostatnou kapelu městskou. V roce 1922 se potom stala odbočkou československého svazu lidových hudebníků. Mezi léty 1935–1938 fungoval soubor také jako hudba místní Národní gardy 79, po roce 1945 jako hudba Svazu branosti.²⁶

Hudební spolek Dalibor vznikl v roce 1898. Jednalo se o instrumentální soubor, který se zaměřoval především na komorní hudbu. Počet členů nebyl stabilní, nejvíce měl soubor 40 členů. Dirigentem byl až do roku 1905 A. Provazník, varhaník a hudební skladatel. Po něm vedly soubor postupně J. Fernštát st., J. Fernštát ml., posledním dirigentem spolku byl JUDr. Miroslav Frauenberg. Vysoké umělecké úrovně orchestr dosáhl především v období před 1. světovou válkou.²⁷ Často spolupracoval např. s Občanskou besedou, s níž organizoval koncerty a vystoupení. Dalibor často vystupoval např. ve Studánce a na dalších akcích, např. šibřinky, věnečky apod. Počet aktivních členů se v průběhu let pohyboval kolem 25. V roce 1912 se Dalibor stal členem Spolku pro zřízení Pelclova²⁸ domu. Během

---

²⁴ Státní okresní archiv Rychnov nad Kněžnou, kronika města Rychnova nad Kněžnou, rok 1956, Vývoj hudebních sborů v RK, s. 136–146.

²⁵ Po J. Fendrštátovi se v roli sbormistrů postupně vystřídali ještě J. Šrytr, O. Jelínek, V. Divíšek, J. Pokorný, E. Litterbuch a C. Marek.

²⁶ Státní okresní archiv Rychnov nad Kněžnou, kronika města Rychnova nad Kněžnou, rok 1956, Vývoj hudebních sborů v RK, s. 136–146.

²⁷ ZRŮBEK, R. Hudba a zpěv v Rychnově n. Kn. In: *Městský zpravodaj RK*, s. 19–20.

²⁸ František Martin Pelcl (1734–1801). Český jazykovědec a historik. V roce 1793 se stal prvním profesorem české řeči a literatury na pražské univerzitě, jako univerzitní profesor pořídil za pomoci přátel soupis všech česky tištěných knih v letech 1457–1798, od počátku se zabýval i pracemi mluvnickými, přestože je dodnes

první světové války byla činnost souboru velice řídká, v jednu chvíli čítal pouze pět členů, mnoho jich odešlo do války. V roce 1919 však byla činnost spolku opět obnovena, postupem času však začala uvadat, počet zkoušek i vystoupení se zmenšoval. Jeho činnost znesnadňoval také vznikl konkurenčního tělesa. Jednalo se o hudební odbor tělocvičné jednoty Sokol, který vznikl v roce 1921. Dalibor nakonec zanikl v roce 1940.²⁹

Dalším významným souborem bylo Orchesterální sdružení v Rychnově nad Kněžnou, které bylo součástí Hudebního odboru tělocvičné jednoty Sokol. Tento soubor vznikl v roce 1921 a v průběhu svého vývoje několikrát změnil jméno. Zpočátku působil jako hudební odbor tělocvičné jednoty Sokol, během druhé světové války hrál pod Svazem lidových hudebníků. Po válce se od Sokola odtrhl a nesl název Orchesterální sdružení, což bylo později doplněno na Orchesterální sdružení Osvětové besedy v Rychnově nad Kněžnou.³⁰ Původně se jednalo o kvartet, později o kvintet a nakonec o oktet. Soubor byl původně založen pouze pro soukromé provozování hudby a pouze pro radost a potěšení. Ačkoliv členům bylo vytýkáno, že zakládají konkurenční podnik proti hudebnímu souboru Dalibor, členové s tímto tvrzením nesouhlasili. Myšlenka provozovat pouze komorní hudbu se však postupem času změnila. 5. ledna 1921 se soubor stal hudebním odborem tělocvičné jednoty Sokol, následně se k němu přidávali další členové. Soubor se tak rozrostl až do velkého orchestru, v roce 1927 měl již 32 členů. Dále měl také dvě přípravné skupiny pro mladší hráče, ze kterých se orchestr doplňoval. „*Hudební odbor hrával při různých podnicích své jednoty, v biografech v období němých filmů, při oficiálních oslavách, při akademiích, členských večerech, družstvu pro postavení sokolovny [...]. Pořádali koncerty populární hudby na náměstí.*“³¹ Soubor vystupoval v několika obsazeních, mimo symfonický orchestr existovalo také obsazení salonní, kvartet, kvintet či trio. Během druhé světové války v roce 1941 byl však Sokol rozpuštěn, což znamenalo také ukončení činnosti jeho jednotlivých odborů. Orchestr však přesto pokračoval, a to pod Svazem lidových hudebníků v Čechách a na Moravě. Jelikož soubor vedl se Sokolem v průběhu minulých let mnohé spory, v roce 1946 došlo k jeho odtržení od Sokola. Nový název zněl Orchesterální sdružení Osvětové besedy v Rychnově nad Kněžnou. Ve druhé polovině 20. století již orchestr čítal padesát

---

vnímán spíše jako významný historik. Je autorem mnoha děl, např. *Neue Kronik von Bohmen Grundsatz der bohmischen Gramatik, Kurzgefasse Bohmens apod.*

(Zdroj: MACHOVÁ, S., CHVÁTALOVÁ, K., VELČOVSKÝ, V. Slovník osobností jazykovědné bohemistiky. [online]. [cit. 1. 12. 2018].

²⁹ BERANOVÁ, K. *České hudební spolky v Rychnově nad Kněžnou od 2. poloviny 19. století do poloviny 20. století*, s. 39–43.

³⁰ RUFFER, Josef. Padesát let orchesterálního sdružení Osvětové besedy v Rychnově nad Kněžnou. In: *Orlické hory a Podorlicko 4: Přírodou, dějinami, současností*, s. 257.

³¹ Tamtéž, s. 258.

aktivních členů. Kdy přesně soubor zanikl, není jasné, neboť žádné dostupné materiály tuto informaci neobsahují.

V roce 1927 vznikl hudební kroužek moderního jazz-bandu a mezi léty 1933–1938 existoval také Academic jazz-band, který založil Miroslav Kopečný a Karel Bašek. Podrobnější informace o těchto souborech se však nedochovaly.

V Rychnově nad Kněžnou působilo rovněž Roklovo klavírní kvarteto, které zahájilo svou činnost v roce 1936. Jeho členy byli houslisté Rudolf Rokl a Miroslav Kodýtek, klavíristka Irma Včeláková a violoncellista František Zahrádka. Repertoár zahrnoval především sólové houslové a violoncellové skladby nebo fantazie z oper a operet.³²

Během okupace existovalo v Rychnově také další smyčcové kvarteto a klavírní trio, které řídil Josef Pokorný. Kronika města Rychnova se také zmiňuje o Podhorské filharmonii, která vznikla v roce 1943. Účinkovali v ní hudebníci z okolí Rychnova nad Kněžnou, Kostelce nad Orlicí a Žamberka. Informace o činnosti těchto souborů však už bohužel nejsou k dispozici.³³

Z Rychnova nad Kněžnou pocházel také J. Šlitr, později jeden z hlavních představitelů divadla Semafor. V době svého studia na gymnáziu v Rychnově založil v roce 1943 spolu se svými spolužáky Rychnovský Dixieland. Tento soubor měl zpočátku šestnáct členů, většinu skladeb orchestru aranžoval J. Šlitr sám. Kapela hrála převážně americké písně, ovšem pod názvem německých skladatelů. Jednalo se např. o Caravan, St. Louis Blues, Tiger Rag, Solitude apod. „*Hráli jsme ve škole všechny šlágry, které vycházely u R. A. Dvorského. Zkoušelo se u Šlitrů, někdy i jinde, třeba ve mlýně u Nedvídků, do jejichž dcery Marie se Jirka zamiloval. Ve druhé hudební formaci hráli už lidé, kteří byli totálně nasazení,*“ vzpomíná Dr. Vorel, bývalý člen souboru a Šlitrův spolužák. Rychnovský Dixieland se později stal základem Czechoslovak dixieland jazz band, který hrál mezi léty 1945–1949 v Praze. Několikrát účinkovali v rámci cyklu Cesta jazzu v divadle E. F. Buriana a vystoupili také na Mezinárodní rozhlasové výstavě MEVRO 1948 v Praze. Po roce 1949, kdy J. Šlitr nastoupil vojenskou službu, se však orchestr nakonec rozpadl.³⁴

Rychnovský swing band vznikl v roce 1979 především z potřeby oživit tradici velkých swingových orchestrů. Jednalo se o amatérský soubor. „*Zabýval jsem se tou*

---

³² Státní okresní archiv Rychnov nad Kněžnou, kronika města Rychnova nad Kněžnou, rok 1956, Vývoj hudebních sborů v RK, s. 136–146.

³³ Tamtéž.

³⁴ KRÁM, J. 40. výročí úmrtí Jiřího Šlitra. In: Orlický.net. [online]. [cit. 3. 2. 2019].

myšlenkou dlouho, už jednou před léty jsem se o to pokusil, ale kapela se po čase rozešla. Nejdříve jsem jednal s MUDr. Vladimírem Wisingerem z Dobrušky, který se pro tuto myšlenku hned zapálil. V něm získal orchestr schopného hudebního aranžéra a myslitele,“ vzpomíná Karel Švenka, kapelník Rychnovského swing bandu, a dále dodává: „Zkoušky vede MUDr. Wisinger, který nám nic neodpustí, někdy je to přísné jako u profesionálů, vrátí nás třeba desetkrát na pár taktech. Je to náročná práce, která vyžaduje u všech trpělivost, vůli a pochopení.“³⁵ Na každé zkoušce byl přítomný také zvukař Václav Říha, který zvuk kapely neustále nahrával. Jako druhý dirigent zde působil František Martínek. Jak název souboru napovídá, zaměřoval se především na skladby swingového typu, ať už se jednalo o složitější orchestrální skladby či jednoduché písničky (např. In the mood, Top special, Slunečnice, Summertime, Vzpomínám na San Francisco, Nebe na zemi, Noc a den, Bye bye blues apod.) Postupem času se jeho repertoár rozrostl cca na 200 skladeb, které zahrnovaly také operetní a taneční skladby. Orchestr v době vzniku tvořilo celkem sedmnáct členů, a to nejen z Rychnova nad Kněžnou, ale také z Kostelce nad Orlicí, Vamberka, Doudleb nad Orlicí, Borohrádku, Rokytnice v Orlických horách, Dobrušky apod. V kapele se nacházely čtyři trubky, čtyři trombony, pět saxofonů, klavír, basová kytara, doprovodná kytara a bubny. Postupem času se však kapela rozrůstala o další členy, měla tak k dispozici také mnoho alterací.³⁶ Soubor se scházel vždy jednou za 14 dní a vystupoval např. na festivalech Rychnovská osmička, Jiráskův Hronov, Slánské jazzové dny, Šlitrovo jaro apod. Pravidelně se také v Rychnově nad Kněžnou účastnil vánočních koncertů. Ve spolupráci s profesionálními hudebníky soubor vytvářel také autorské koncerty. Spolupracoval tak např. se skladateli Miloslavem Ducháčem nebo Zdeňkem Petrem, s dvojicí Suchý a Šlitr z divadla Semafor či s Miloněm Čepelkou apod. Orchestr koncertoval také v zahraničí, konkrétně v Polsku či na Ukrajině.

---

³⁵ ZRŮBEK, R. Hudba a zpěv v Rychnově n. Kn. In: *Městský zpravodaj RK*, s. 4–5.

³⁶ ŠVENKA, K. 10 let RSB. In: *Rychnovský Swing Band (propagační leták)*.

3. Rychnovský chrámový sbor

Jak již bylo uvedeno výše (kapitola 2.1), chrámový zpěv má v Rychnově nad Kněžnou velice dlouhou tradici. Rychnovský chrámový sbor vznikl především za účelem provozování hudby při církevních obřadech, rok jeho založení se však nedá s jistotou přesně určit. Současní vedoucí souboru tak považují za dobu jeho vzniku rok 1902, což je rok, od kterého místní patron začal platit stále zpěváky jako posily do sboru. Ředitel kůru měl k dispozici nejen pěvecký sbor, který od této doby tvořilo 12 stálých zpěváků,³⁷ ale také dětský sbor a studenty, z nichž někteří zpívali a jiní hráli na hudební nástroje.

Ve vedení souboru se vystříдалo mnoho osob. Vedli jej místní učitelé, kteří také zároveň zastávali místo varhaníka, později samostatní ředitelé kůru. Po roce 1902 působil jako ředitel kůru a zároveň varhaník A. Provazník. Ten nastoupil v roce 1886 a v této funkci působil až do roku 1934.³⁸ Po něm převzal tuto roli Antonín Hanuš (leden–duben 1935), dále Alois Kolísek (1935–1937), Jindřich Kosek (1937–1943) a Cyril Marek (1943–1981). Od roku 1981 zastával tuto funkci Karel Chudý, který zde ve spolupráci s prof. Václavem Uhlířem provedl mše J. J. Ryby, Z. Fibicha, J. Brahmsa, F. X. Brixioho, A. Brucknera apod. Z farnosti odešel v roce 1993 poté, co se navzdory jeho nesouhlasu začaly v kostele Nejsvětější Trojice pořádat také veřejné koncerty. Od této doby byl tedy kostel Nejsvětější Trojice bez stálého varhaníka a Rychnovský chrámový sbor bez stálého sbormistra. Od roku 1996 až do současnosti zastává místo varhaníka a druhého sbormistra Jiří Fuks, hlavní sbormistryní je Eva Fuksová.³⁹

Rychnovský chrámový sbor je tedy v Rychnově nad Kněžnou nejstarším hudební tělesem s nepřerušenu tradicí. Dříve neměl zvláštní název, jednalo se zkrátka o chrámový sbor. Zhruba od roku 2005 je občanským sdružením s názvem Rychnovský chrámový sbor, od roku 2014 je zapsaný jako spolek. Od roku 2006 je také členem Unie českých pěveckých sborů.

Jedná se o amatérský smíšený sbor, který má v současnosti asi 25 členů, přičemž věkový průměr se pohybuje kolem 50 let. Členové souboru se scházejí především z lásky k hudbě. Kromě manželů Fuksových s tímto tělesem pracuje také Lenka Lipenská, hlasová poradkyně. Soubor zkouší jednou týdně, v případě potřeby organizuje mimořádné zkoušky či soustředění.

---

³⁷ Až to této doby počet členů sboru značně kolísal.

³⁸ FUKS, J. Rychnovské vyřhany. In: *Orlické hory a Podorlicko 13*, s. 15.

³⁹ Mgr. Eva Fuksová studovala na Univerzitě Hradec Králové obor sociální práce a politika, hudbu studovala soukromě. K Rychnovskému chrámovému sboru ji přivedl manžel. Nyní tedy působí na pozici hlavního sbormistra tohoto sboru.

Zaměřuje se především na duchovní skladby, preferuje české hudební skladatele a českou hudbu. Nespecializuje se pouze na jedno hudební období, provádí skladby od gregoriánského chorálu přes renesanční vokální polyfonii, baroko a klasicismus, až po tvorbu současnou. Věnuje se tedy jak současné duchovní tvorbě, tak dílům starých mistrů. Snaží se také o provádění zapomenutých hudebních děl nalezených v archivech. V minulosti tak nacvičil např. skladby Tobiáše Beckera, Heinricha Procha, Filipa Kolowrata, Česlava Vaňury, Karla Františka Piči, Jana Křtitele Kuchaře apod. Z dalších nastudovaných skladeb můžeme uvést např. dílo *Missa brevis D dur* (W. A. Mozart), *Missa pastoralis D dur* (F. X. Brixl), *Missa pastoralis* (J. K. Vaňhal), *Cultus patriae* (Č. Vaňura) apod. Za svůj úspěch považují především nastudování Rossiniho *Stabat Mater*, Haydnova *Te Deum* pro císařovnu Marii Terezii, České mše vánoční J. J. Ryby v původním znění či *Missy solemnis* V. J. Tomáška, která zazněla před 180 lety při korunovaci posledního českého krále Ferdinanda V. Dobrotivého a znovu v září 2016 v chrámu svatého Víta při projektu „Oslavy korunovace“ (viz níže). Soubor se snaží repertoár stále měnit a nesetrvat u stálého repertoáru, skladby obvykle neopakuje. Nyní pracuje např. na Korunovační mši od J. V. Tomáška nebo na mši od T. Beckera. Repertoár se volí na základě několika hledisek, tedy podle toho, zda je skladba liturgicky vhodná pro určitou příležitost, podle její náročnosti, podle jejího obsazení, podle aktuální kondice sboru a také podle toho, jak se skladba jeho členům líbí.⁴⁰

Hlavní činností souboru je zpěv v rámci liturgie v průběhu církevního roku, především během významných svátků (Vánoce, Velikonoce, apod.), specializuje se tedy především na duchovní hudbu, jak již bylo uvedeno výše. Nejčastěji vystupuje v Rychnově nad Kněžnou, konkrétně v kostele Nejsvětější Trojice, vyjíždí ovšem také i mimo město. Účinkoval v mnoha kostelech v Podorlicku, např. v Orlickém Záhoří, Potštejně, v Rybné nad Zdobnicí, v Albrechticích nad Orlicí apod. V roce 2016 vystoupil také v katedrále sv. Víta v Praze. V rámci projektu Oslavy korunovace nastudoval ve spolupráci s rychnovskou ZUŠ a sborem *Carmina alta Missa solemnis „Korunovační“*, op. 81, od V. J. Tomáška. Tento program pak provedl koncertně v Rychnově nad Kněžnou a také během děkovné bohoslužby za vlast právě v katedrále sv. Víta. Koncert proběhl pod záštitou kardinála Duky, manželů Kolowrat-Krakowských a města Rychnov a měl veliký úspěch. Rychnovskému chrámovému sboru a ZUŠ Rychnov nad Kněžnou vynesl pozvání, aby v březnu 2019 provedli tento program při mši svaté v katedrále sv. Štěpána ve Vídni, na slavnost sv. Klementa Marii Hofbauera, patrona Vídně. „*Toto pozvání chápeme jako velikou*

---

⁴⁰ Emailová korespondence s Mgr. Evou Fuksovou (9. 11. 2018).

*čest nejen pro nás, rychnovské hudebníky, ale i pro celou naši farnost a město. Venkovské sbory nebývají běžně zvány na katedrální produkce, tím méně do zahraničí, do země se zcela jinou úrovní duchovní i hudební kultury,*⁴¹ uvádí E. Fuksová. V roce 2016 dále sbor vystoupil v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Karlíně, v roce 2017 účinkoval v náchodském Beránku a v roce 2018 zavítal také do Moravan a Dašic.

Soubor se však nevyhýbá ani hudebním festivalům, ať už v Čechách nebo v zahraničí. Pravidelně působí na festivalu Poláčkovo léto v Rychnově na Kněžnou, tato tradice trvá již 15 let. Dále vystoupili na sborových přehlídkách a festivalech duchovní hudby, např. Festival sv. Cecílie v Ústí nad Orlicí, festival v Cholticích nebo festival Ignaze Reimanna v polských Krosnowicích. Zde kromě polských a českých sborů účinkují také soubory např. z Ukrajiny či Běloruska. Do svých programů obvykle zařazují některou ze skladeb I. Reimanna. Na závěr festivalu se pak vybrané sbory spojí a provedou některou z rozsáhlejších Reimannových kompozic.⁴²

Rychnovský chrámový sbor při svých koncertech často spolupracuje s pedagogy ZUŠ Rychnov nad Kněžnou a s jejich žáky, s Carmina Alta, Besharmonie, Castello in Aria či hudebníky z Hradecké a Pardubické filharmonie. Dlouhodobě také spolupracuje se sopranistkami Helenou Tamelovou-Hozovou a Karolínou Žmolíkovou, s altistkou Radkou Rubešovou, se zpěvákem Jakubem Hrubým – členem Národního divadla v Praze, s Dušanem Růžičkou, členem operního souboru v Liberci či v poslední době Václavem Cikánkem, sólistou Státní opery Praha či s trumpetistou Robertem Hruškou.⁴³

Jak je tedy vidět, Rychnovský chrámový sbor je stále aktivní a dále pokračuje v dlouhé tradici chrámového zpěvu v Rychnově. V roce 2019 plánuje kromě návštěvy Vídně také koncerty v Hradci Králové či v Králíkách, samozřejmě se také zúčastní Poláčkova léta.

---

⁴¹ Oficiální webové stránky Rychnovského chrámového sboru [online]. [cit. 5. 2. 2019].

⁴² FUKS, J. Rychnovský chrámový sbor zazářil v Krosnowicích. In: *Rychnovský zpravodaj*, s. 9.

⁴³ Oficiální webové stránky Rychnovského chrámového sboru [online]. [cit. 5. 2. 2019].

4. Prausův pěvecký sbor

Prausův pěvecký sbor má za sebou již velice dlouhou historii, během které se měnil název i jeho zaměření. Jeho kořeny sahají až do druhé poloviny 19. století. 30. května v roce 1868 vznikl v Rychnově nad Kněžnou pěvecký mužský sbor s názvem Kněžzan. Brzy po svém vzniku nad tělesem převzal patronát hrabě z Kolovrat, a tak byl Kněžzan v září roku 1868 přejmenován na Kolovrat. Jeho cílem bylo především zdokonalování sborového zpěvu a rozvíjení vztahu k hudbě.⁴⁴ Vystupoval cca jednou do měsíce např. při hudebních akademiích a tanečních zábavách. Jednou ročně také provozoval zádušní mši za zemřelé členy souboru. Neměl však dlouhého trvání. Postupně začala jeho činnost upadat a začínal se dostávat do finanční tísně. Nakonec se v roce 1879 připojil k Občanské besedě.

V únoru v roce 1926 vznikl ženský pěvecký kroužek, tvořilo ho celkem 50 členek. Jeho vedení se ujala M. Šimáková.⁴⁵ O dva měsíce později byl také obnoven mužský pěvecký sbor. Ten vystupoval nejprve pod názvem Volné pěvecké sdružení a tvořilo ho asi třicet členů. Jeho řízení se ujal Vladimír Strnad, kterého po čase vystřídal Stanislav Fetter a později J. Krsek.⁴⁶ V roce 1934 přijal sbor název Rychnovan. Ten měl dlouhou tradici rovněž jako taneční soubor, sdružoval tedy nejen zpěváky, ale i další hudebníky a tanečníky. Zaměřoval se na lidové písně z Rychnova a jeho okolí, členové měli také ušité vlastní lidové kroje. Soubor vystupoval stále častěji, v roce 1946 vystupoval celkem dvaadvacetkrát. Nakonec v roce 1947⁴⁷ přijal název Prausův pěvecký sbor po rychnovském rodákovi, hudebním skladateli A. Prausovi, žákovi A. Dvořáka, a stal se členem Pěvecké župy Bendlovy a také České pěvecké obce. Po roce 1948 byl přidružen k závodnímu klubu ROH Tozakov.⁴⁸

Postupem času se v roli sbormistrů vystřídalo několik osobností, a to A. Provazník a J. Krsek. Po něm se do vedení souboru postavil Jaroslav Ehl, který ho řídil celých 57 let. Pod jeho vedením sbor vystupoval nejen v Rychnově nad Kněžnou, ale také v dalších městech Královéhradeckého kraje, např. ve Skuhrově nad Bělou, v Rovni, v Pekle nad Zdobnicí, v Hradci Králové, v Třebechovicích, v Litomyšli apod. V Hradci Králové se několikrát zúčastnil také Soutěže lidové umělecké tvořivosti. Z významných koncertů můžeme uvést např. koncert k oslavě 200. výročí rychnovského Tyla v roce 1950, kde

---

⁴⁴ BERANOVÁ, K. *České hudební spolky v Rychnově nad Kněžnou od 2. poloviny 19. století do poloviny 20. století*, s. 55.

⁴⁵ Křestní jméno pí. Šimákové bohužel zdroje neuvádí.

⁴⁶ ZRŮBEK, R. *Hudba a zpěv v Rychnově n. Kn.* In: *Městský zpravodaj RK*, s. 19–20.

⁴⁷ BERDYCHOVÁ, T. Prausův pěvecký sbor Rychnov nad Kněžnou. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 4. 2. 2019].

⁴⁸ TYDLITÁT, J. *Rychnovské pohledy*, s. 66.

vystoupil spolu s Orchestrálním sdružením, dále koncert k oslavě 110. narozenin A. Dvořáka v roce 1951 či koncert na památku 70. výročí úmrtí B. Smetany v roce 1964. Sbor pravidelně spolupracoval s Orchestrálním sdružením či s pěveckým sborem Osvětové besedy v Solnici, se kterými rovněž nastudoval v roce 1950 Tylovu Fidlovačku, v roce 1956 Blodkovu operu V studni a v roce 1958 Smetanovu Českou píseň.⁴⁹ Soubor navštívil také zahraničí, např. Holandsko. Zde vystoupil ve městě Oudewater, v partnerském městě Rychnova nad Kněžnou. Koncertoval rovněž v Polsku, konkrétně ve městech Kłodzko a Łądek. Několikrát se podílel také na realizaci premiér významných českých děl, např. skladby Zvon Kryštof od J. Snížkové (premiéra v roce 1987 v Kostelci nad Ohří), Verše o růži od Z. Matějů (premiéra v roce 1989 v Rychnově nad Kněžnou) nebo Má země od V. Vycpálka (premiéra v roce 1989 v Dobrušce).⁵⁰

Současnou sbormistryní Prausova sboru je Dagmar Zemánková, která ho vede od roku 2006. „*Hodně jsem se toho bála,*“ uvádí D. Zemánková. „*V té době jsem neměla zkušenosti se smíšeným sborem ani se staršími lidmi. Obávala jsem se, že si nebudeme rozumět. Postupně jsme však začali společně zpívat. Nejprve jsem s nimi nacvičila pouze několik skladeb, po nějakém čase jsme si sborové zkoušky s panem sbormistrem Ehlem rozdělili. Půl repertoáru jsem nacvičovala já, půl on. Nakonec mi celý sbor předal a sám si sedl jako zpěvák do basu.*“⁵¹

Dříve měl soubor kolem 60 členů, dnes jich asi má 32. Někteří členové ho navštěvují již 50 let, za což obdrželi od Unie českých pěveckých sborů ocenění, konkrétně bronzové, stříbrné a zlaté odznaky. Členové se scházejí především kvůli lásce k hudbě a kvůli touze udržet dlouhou tradici tohoto tělesa. Soubor je také členem Unie českých pěveckých sborů. Takto se představují sami zpěváci: „*Jsmo lidé s neutuchající touhou těšit se muzikou, vytvářet ji a radost z ní rozdávat všem kolem sebe. Nejsme žádní profci, nehodnotíme tudíž naše výkony na výhry v soutěžích a ocenění z festivalů. Jsme obyčejní lidé se svými obyčejnými profesemi, starostmi a životními osudy a víme, že právě zpívání pospolu nás nabíjí a posunuje do jiných sfér.*“⁵²

Prausův Sbor zkouší jednou týdně dvě hodiny. Podle slov D. Zemánkové se ani zkoušet častěji nedá. Někteří členové totiž zpívají zároveň v několika tělesech najednou.

---

⁴⁹ E. K. Vývoj hudebního života v Rychnově n. Kn. za posledních 100 let. In: *Jubilejní rychnovský zpravodaj*, s. 5.

⁵⁰ BERDYCHOVÁ, T. Prausův pěvecký sbor Rychnov nad Kněžnou. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 4. 2. 2019].

⁵¹ Rozhovor s Mgr. Dagmar Zemánkovou (v Rychnově nad Kněžnou, 13. 9. 2018).

⁵² Tamtéž.

Kromě Prausova sboru zpívají rovněž v X-tetu, v Carmině Altě i v Rychnovském chrámovém sboru. Sbormistři si tak snaží vzájemně vyjít vstříc.

Soubor se věnuje klasickému sborovému repertoáru, který zahrnuje skladby období renesance, baroka, romantismu i 20. stol. Nejvíce se však zaměřuje především na lidové písně, které jsou jeho členům asi nejbližší. Podle paní sbormistryně je však již velice těžké vybírat odpovídající repertoár. „*Zpěváci stárnou, přibývá nemocí a absencí na zkouškách a členská základna je velmi nestabilní a zvukově slabá. Klasická sborová tvorba dnes není tolik populární a mám trochu obavy do budoucna, protože získat opravdové posily sboru je téměř nemožné.*“⁵³

Prausův pěvecký sbor v současnosti působí jako sbor města Rychnov nad Kněžnou. Ačkoliv v minulosti realizoval mnoho vystoupení, po roce 2000 již koncertoval velice málo. Pořádal vystoupení spíše sám pro sebe a své okolí. Asi po roce 2010 ho však vedení města začalo zvat na různé pietní akty (např. za padlé bojovníky, k říjnovému výročí, ke květnovému výročí apod.). Jako sbor města se tedy začal na těchto akcích starat o živou hudbu. V roce 2008 provedl další premiéru, konkrétně se jednalo o Tři vánoční koledy z Podkrkonoší od Jaroslava Herdena.⁵⁴ Ten mu tyto koledy též věnoval, ještě spolu se skladbou Houzská jsi mi. Souboru věnoval skladbu také Petr Řezníček, jednalo se o píseň Měsíček svítí.⁵⁵ V roce 2014 byl Prausův sbor pozván německým velvyslancem v ČR Detlefem Lingemannem, aby v Lobkovickém paláci v Praze, na velvyslanectví Spolkové republiky Německo, vystoupil v rámci oficiální oslavy výročí znovusjednocení Německa v roce 1990, Dne německé jednoty - Tag der deutschen Einheit.⁵⁶ Zde zazpíval ve čtyřhlasé úpravě českou a německou hymnu. Za tuto reprezentaci obdržel Cenu města Rychnova nad Kněžnou. 18. října 2018 se v Pelclově divadle konal koncert k výročí stopadesátileté tradice tohoto tělesa. Na koncertě, který měl u diváků velký úspěch, vystoupily také sbory, s nimiž v průběhu let Prausův sbor spolupracoval, konkrétně sbory Vlasta z Dobrušky a Orlice z Kostelce nad Orlicí. Soubor se pravidelně účastní rovněž adventních koncertů jak v Rychnově, tak v jeho okolí. Před Vánoce obvykle odzpívají dva až tři koncerty. Kromě toho se účastní také benefičních koncertů.

---

⁵³ HOFMANN, M. S Dirigentskou taktovkou. In: *Rychnovský zpravodaj*, s. 13.

⁵⁴ Jaroslav Herden (1931–2010), významný hudební pedagog a skladatel a jedna z nejvýraznějších osobností v české hudební pedagogice, se také řadí mezi významné osobnosti, které se v Rychnově nad Kněžnou narodily.

⁵⁵ BERDYCHOVÁ, T. Prausův pěvecký sbor Rychnov nad Kněžnou. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [cit. 4. 2. 2019].

⁵⁶ KRÁM, J. Rychnováci se dočkali prestižního ocenění. In: *Orlický týdeník* [online]. [cit. 5. 2. 2019].

Prausův sbor se v minulosti účastnil několika festivalů, např. Čakovického festivalu v roce 2011, mezi léty 2013 a 2015 se účastnil Letní sborové dílny v Lomnici, kam se vrátil opět v roce 2017. Dále vystoupil v roce 2015 na přehlídce pěveckých sborů Okolo Jevíčka a v roce 2017 zazpíval na swingovém festivalu Týnišťský festival Jardy Marčíka.

Soubor je čistě vokální, nespolupracuje tedy s instrumentálními tělesy. Občas však vystupuje s některými vokálními tělesy, především s X-tetem, který vede také paní sbormistryně Zemánková, dále s Rychnovským chrámovým sborem, s Orlicí z Kostelce nad Orlicí, s Vlastou z Dobrušky nebo se sborem Žerotín z Brandýsa nad Orlicí. Spolu s X-tetem nahrál v roce 2014 DVD k roku české hudby.

I přes nedostatek nových členů je tedy Prausův sbor stále aktivní a pravidelně vystupuje. Přestože v minulosti několikrát došlo k přerušení jeho činnosti, nyní dále pokračuje v tradici sborového zpěvu, která již dosáhla 150 let.

5. X-tet

Pěvecký smíšený sbor X-tet vznikl na podzim v roce 2000 pod vedením D. Zemánkové,⁵⁷ která je také jeho současnou sbormistryní. Jedná se o amatérský komorní sbor. Takto se soubor představuje na svých internetových stránkách: „*Skupina odrostlejších, stále však mladých lidí. Parta více či méně bláznivých nadšenců, které sblížuje nápaditá odlehčená muzika, [...] souznění tónů, správné duševní rozpoložení, zpěv a nakonec i tanec. Jmenujeme se poněkud variabilně, to podle počtu, kolik se nás kdy sejde.*“⁵⁸

D. Zemánková před studiem na vysoké škole sama zpívala v komorním souboru. Zvuk tohoto komorního uskupení ji okouznil, a proto se rozhodla po studiích založit vlastní komorní sbor. Podle D. Zemánkové vznikl X-tet také proto, aby se scházeli lidé stejného ražení a stejného smýšlení. X-tet začínal s osmi členy, z toho byl pouze jeden tenor a jeden bas. Postupně se však rozrůstal. Po chvíli bylo členů už patnáct, poté dvacet a dnes má soubor dvacet čtyři členů. Zkoušky probíhají jednou týdně každé pondělí od 18:00 do 20:30 v budově Pelcova divadla. Samostatně soubor vystupuje asi 15x za rok a aktivně pracuje na soustředěních, prodloužených zkouškách, letních hudebních dílnách. Pořádá také výměnné koncerty s dalšími českými i moravskými sbory.

X-tet začínal především s lidovými písněmi a spirituály, což se setkalo s nadšením u členů souboru i u posluchačů. Začal tedy na této hudbě stavět. Z hlediska repertoáru je zaměřen především na současnost a na populární hudbu. „*Od začátku jsem se tam snažila dávat také trochu renesance, nesetkalo se to však s takovým nadšením. Chtěla jsem také romantičtější věci, ty by byly ovšem podmíněny větším zvukem...*“⁵⁹ vzpomíná D. Zemánková. Současný repertoár je tedy „*z větší části postaven na swingové a jazzové muzice, která není úplně jednoduchá. Snažíme se, aby to byla populární muzika, ale ne příliš jednoduchá. Zkrátka aby posluchačům něco řekla, aby to byly sice známější kusy, ale aby na tom byl vidět také kus sluchařského umění, cítění rytmu, zvládnutí těžších harmonických zvuků apod.*“⁶⁰ Kromě spirituálů, lidových písní, a jazzových a swingových úprav písní se X-tet věnuje také evergreenům a hudebním legráckám. Někdy zpívá až osmihlasé skladby.

---

⁵⁷ Mgr. Dagmar Zemánková (za svobodna Brandýsová) se chtěla věnovat hudbě již od raného věku. Nastoupila tedy na střední pedagogickou školu v Litomyšli, poté spolupracovala s Rychnovským dětským sborem a v ZUŠ Rychnov nad Kněžnou vyučovala hudební nauku. Následně vystudovala PedF UK v Praze, obor sbormistrovství a hudební výchova, poté vyučovala hudební výchovu na gymnáziu v Rychnově a zpívala ve swingové kapele. V současnosti působí jako sbormistryně Prausova sboru, X-tetu a vyučuje na prvním i na druhém stupni ZŠ v Rychnově hudební výchovu.

⁵⁸ Oficiální webové stránky X.tetu [online]. [cit. 23. 12. 2018].

⁵⁹ Tamtéž.

⁶⁰ Rozhovor s Mgr. Dagmar Zemánkovou (v Rychnově nad Kněžnou, 13. 9. 2018).

V repertoáru má písně celoroční: Agnus dei, An Irish Blessing, David a Goliáš, Bude večer, Don't worry, Be Happy, Freedom is Coming, Ešče si já pohár vína, Hello Django, Chlupatý kaktus, Jericho, Krajina posedlá tmou, Spirit of God, Toulaví zpěváci apod. V období Vánoc se věnuje také písním vánočním: Byla cesta ušlapaná, A Ceremony od Carols, Co to znamenati má, Daniels Prophetia, Den přeslavný, Ej pastýřové, Ejhle, chasa naša, In Natali Domini, Mary Had a Baby, Vondráši, Matóši apod.

Soubor nejčastěji koncertuje v Rychnově nad Kněžnou a jeho okolí, kde má již své zázemí a své publikum. „*Máme již zkušenost, že když děláme koncert, tak do toho opravdu vkládáme všechno. Sebe sama. Je to taková naše srdeční záležitost. Jsme pak velice rádi, když na koncert přijdou lidé, kteří nás už trochu znají, kteří vědí, jaký repertoár zpíváme, a už se těší na náš kontakt s nimi. Vždy si to moc užíváme a ty koncerty pak mají zcela jinou atmosféru.*“⁶¹ Soubor každoročně zpíval např. na výstavě betlémů, která se v Rychnově nad Kněžnou koná každým rokem. „*Pan Tydlitát*“⁶² nás zval každý rok. *Atmosféra tam byla taková domácí a srdečná. Na to moc rádi vzpomínáme. Každý rok nás zval také na Šlitrovo jaro. To jsme také byli vždy natěšeni, že tam zase budeme vystupovat. Atmosféra tam byla moc fajn. Scházeli se tam opravdu správný swingaři, kteří tu muziku mají rádi a nevynechají žádný swingový koncert v Rychnově. Publikum tam s námi výborně komunikovalo a laškovalo. A my s nimi. Proto mě také na koncertech velice baví i průvodní slovo, protože si můžu s publikem také jakoby pohrávat a tu atmosféru si tak užíváme navzájem. Ted' však festival přebral jiný organizátor a tato spolupráci již bohužel skončila,*“⁶³ uvádí D. Zemánková. X-tet také každoročně vystupuje na Rychnovském jarmarku, který se koná vždy v srpnu a na Tříkrálovém koncertě, který má již devítiletou tradici. Dále v roce 2016 účinkoval X-tet v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Neratově za doprovodu Zuzany Lapčíkové, přední české cimbalistky. Na tomto koncertu zazněly především její úpravy lidových písní. V roce 2017 se také zúčastnil swingového festivalu Jardy Marčíka, který se koná v Týništi nad Orlicí. „*To pro nás byla velká pocta, protože tam už se dostanou tělesa, která dělají jazz a swing na vysoké úrovni. Trochu jsme se báli, ale nakonec si myslím, že to dopadlo velice dobře,*“⁶⁴ vzpomíná D. Zemánková. Letos v říjnu také sbor oslavil svou plnoletost, tedy 18 let od svého vzniku. Koncert k této příležitosti se konal 10. října v synagoze v Rychnově nad Kněžnou a u diváků měl úspěch. Dále 12. prosince soubor

---

⁶¹ Rozhovor s Mgr. Dagmar Zemánkovou (v Rychnově nad Kněžnou, 13. 9. 2018).

⁶² Hlavní organizátor akce.

⁶³ Rozhovor s Mgr. Dagmar Zemánkovou (v Rychnově nad Kněžnou, 13. 9. 2018).

⁶⁴ Tamtéž.

vystoupil v rámci akce Česko zpívá koledy v městském pivovaru v Rychnově, 2. prosince na adventní koncert v Lupenici, 15. prosince na adventní koncert v Bolehošti apod. X-tet také v roce 2012 několikrát vyjel do zahraničí a koncertoval v lázeňských městech v Polsku.

X-tet spolupracuje také s dalšími pěveckými soubory. Nejčastěji se jedná především o Prausův pěvecký sbor, který vede také D. Zemánková. V rámci sborových dílem v Lomnici se X-tet spřátelil také s dalšími vokálními tělesy, u nichž během roku příležitostně hostují. Tyto soubory následně přijedou naopak do Rychnova nad Kněžnou. Jedná se např. o sbor Cantilo Jevíčko, sbor Black Uganda Choir z Brna, sbor Apendix z Litoměřic nebo sbor Kácov z Nového Města nad Metují.

Soubor nahrál také celkem pět CD. Poslední CD vyšlo během října v roce 2018 a obsahuje skladby, které X-tet v poslední době nastudoval. Dále má sbor jedno vánoční CD, jedno přímo z koncertu a jedno, které je zatím nedokončené. K němu se však členové souboru chtějí brzy vrátit a dokončit ho vlastními silami. Na koncertě, který byl věnován roku české hudby v roce 2014, nahráli rovněž jedno DVD. Zde zpívali společně s Prausovým sborem.⁶⁵

Ve výše uvedených aktivitách X-tet hodlá pokračovat i do budoucna. Jak již bylo uvedeno výše, členy X-tetu spojuje především hudební nadšení a láska k hudbě. Soubor tak jistě čeká ještě dlouhá budoucnost.

---

⁶⁵ Rozhovor s Mgr. Dagmar Zemánkovou (v Rychnově nad Kněžnou, 13. 9. 2018).

6. Základní umělecká škola Rychnov nad Kněžnou

Výuka hudby v Rychnově nad Kněžnou se zpočátku vztahovala opět především k církevním institucím. V popředí tedy stála především chrámová hudba, neboť při církevních obřadech bylo hudby zapotřebí. Regenschori také často zakládali vlastní kapely, které hrály také mimo kostel při dalších příležitostech. Doklady o soukromé výuce hudby v Rychnově můžeme najít od poloviny 19. stol. V Rychnově nad Kněžnou působil v polovině 19. stol. např. muzikant Zábrodský. V letech 1840–1871 založil v Rychnově soukromou hudební školu učitel a dirigent F. Jedlička, od roku 1886 působil v Rychnově nad Kněžnou také učitel hry na housle, B. Lašek.⁶⁶

První koncesovaná škola v Rychnově vznikla v roce 1887 a založil ji A. Provazník, o čtyři roky později založil svoji školu také J. Fendrštát, který zároveň řídil kapelu složenou z hudebníků z okolí. Soukromé výuce hry na klavír se věnovaly např. paní Včeláková nebo paní Kopečná. Hudební školu založil také hudební skladatel Anatol Provazník, od roku 1940 existovala také soukromá hudební škola J. Pokorného. V této době také poskytovala výuku hry na klavír prof. Věra Jelínková. Výuka hudby měla tedy v Rychnově nad Kněžnou silnou základnu.

13. února 1945 byla založena Městská hudební škola, předchůdce dnešní ZUŠ. Škola byla založena za účelem šíření kulturního poslání hudby mezi nejširší vrstvy.⁶⁷ Škola v průběhu vývoje měnila své umístění. Původně se nacházela v přízemí chlapecké školy v dnešní Masarykově ulici, následně byla přesunuta do prostor staré radnice na rychnovském Starém náměstí. V roce 1947 se přesunula do bývalého chudobince a kolem roku 1961 byla škola přejmenována na Lidovou školu umění. Poslední stěhování proběhlo v březnu v roce 1990, kdy se škola už jako ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou přesunula do levého křídla Společenského centra města. Na počátku svého působení vyučovala škola zpěv, housle, klavír, dechové nástroje a hudební nauku. Výuku zajišťoval Josef Dobeš, který působil jako ředitel školy v letech 1945–1966, a další dva učitelé. Celkem vyučovali asi 52 žáků. Od roku 1961 byla škola rozšířena o výtvarný a taneční obor a nadále se rozrůstala. V roce 1964 vznikla dokonce v Kostelci nad Orlicí její další pobočka, která se osamostatnila v roce 1966.⁶⁸ V tomto roce také vystřídala J. Dobeše na pozici ředitele školy Růžena Říhová, která zde jako ředitelka působila v letech 1966–1977. Dalším ředitelem se stal Josef Kubíček, který na této pozici působil v letech 1977–1981. Jako poslední byl otevřen obor literárně-

⁶⁶ TYDLITÁT, J. *Rychnovské pohledy*, s. 64.

⁶⁷ Oficiální webové stránky ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou. [online]. [cit. 1. 10. 2018].

⁶⁸ Tamtéž.

dramatický, a to v roce 1979. V roce 1977 vznikl na škole dechový orchestr, kteří čítal 26 hráčů a který řídil Milan Řehula. Dále při škole působil malý komorní orchestr vedený tehdejším ředitelem Pavlem Kovářičkem. Oba soubory účinkovaly především na různých kulturních a také politických akcích, které se konaly v Rychnově či v jeho okolí.⁶⁹ Až do nedávné doby byl ředitelem školy P. Kovářiček, a to od roku 1981 až do roku 2017, kdy ho vystřídala Kamila Hájková.⁷⁰

V současnosti navštěvuje školu téměř 800 dětí nejen z Rychnova, ale také z okolí. Od svého vzniku se škola značně rozrostla, nyní zaměstnává 32 učitelů. Ve škole se vyučují čtyři obory: hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický. Hudební obor zajišťuje výuku na hudební nástroje a sólový a sborový zpěv. Děti mají možnost zpívat a hrát nejen sólově, ale také v souborech. Při škole působí Rychnovský dětský sbor, smyčcové orchestry Orecchie Piccole a Orecchie Grandi, dva flétnové soubory Sarabanda a I flauti matti, taneční orchestr ColorBand a školní kapela Nona. Výtvarný obor vyučuje kresbu, malbu, grafiku či modelování a taneční obor zajišťuje výuku lidových tanců, klasického baletu, taneční gymnastiky či základů jazzu.

Žáci ZUŠ vystupují na řadě akcí, které škola pravidelně pořádá. Jedná se např. o slavnostní novoroční koncert, celoškolská soutěž Múzy či Dny ZUŠ, které se pravidelně konají na přelomu května a června. Žáci dále vystupují např. na každoroční výstavě betlémů v Rychnově, na koncertech ZUŠ, výchovných pořadech pro školy, divadelních představeních apod.⁷¹ ZUŠ také pravidelně pořádá tzv. celoškolské projekty. Těchto projektů se účastní všechny obory, tedy výtvarný, taneční, literárně dramatický i hudební. Jedná se o představení, kdy tanečníci tancují na hudbu, kterou zajišťuje oddělení hudební, výtvarníci vyrábí kulisy a kostýmy a literárně dramatický obor zajišťuje příběhovou linku, herecké části a mluvené slovo. V minulosti tak proběhly např. projekty na téma černobílý svět (groteska), renesance, baroko, autorský muzikál Baron Prášil či V+W.⁷² Zatím poslední „celozuškový“ projekt nesl název Století. Jeho realizace proběhla v listopadu 2018 v Pelclově divadle. Během tanečních, hudebních a dramatických vystoupení žáci připomněli nejdůležitější události uplynulé éry. Celou akci doplnila také tematická výstava výtvarného oboru.⁷³

---

⁶⁹ TYDLITÁT, J. *Rychnovské pohledy*, s. 65.

⁷⁰ Oficiální webové stránky ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou. [online]. [cit. 1. 10. 2018].

⁷¹ Tamtéž.

⁷² Rozhovor s Mgr. Lucií Martinů (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

⁷³ SYROVÁTKOVÁ I. Oslavte s námi století. In: *Rychnovský zpravodaj*, s. 9.

6. 1 Rychnovský dětský sbor

Rychnovský dětský sbor byl založen sbormistrem Karlem Štréglem⁷⁴ v roce 1992. Soubor má celkem sedm oddělení, tedy sedm samostatných sborů, které jsou věkově odstupňované. Jedná se o Kořata, Sluníčko, Rolnička, Ptáčata A, Ptáčata B, Carmina a Carmina alta. Věkové rozpětí dětí se tak pohybuje mezi čtyřmi až osmnácti lety. Počet členů není stálý, každý rok přichází nový členové a jiní odchází. Aktuálně má Rychnovský dětský sbor celkově 250 členů, z toho 63 členů je součástí koncertního oddělení Carmina.⁷⁵ Rychnovský dětský sbor je součástí ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou. „*J sme sbor ZUŠ v Rychnově n. Kn. a vedle toho funguje občanské sdružení RDS. Se školou je to tak, že děti jsou žáky školy a my jejími učiteli, tzn., že dostáváme od školy plat. Děti platí v ZUŠ školné [...]. Škola zajišťuje výuku, tedy pravidelné zkoušky během týdne. Všechno ostatní je věcí občanského sdružení – sponzoři, organizace koncertů, plesů, soustředění, táborů, zahraničních zájezdů...*“⁷⁶

Zpočátku vedl všechna oddělení Rychnovského dětského sboru K. Štrégl, nyní se o soubor stará několik sbormistrů, konkrétně Lucie Martinů, Kamila Hájková, Kateřina Synková, Kateřina Čížinská a Soňa Förstlová. Klavírní spolupráci zajišťují Filip Kolář a Pavla Šmídová, manažerkou sboru je Eva Štréglová a administrativní chod zajišťuje Jarmila Dvořáková.⁷⁷

Takto vzpomíná na založení sboru K. Štrégl „*Do dvaceti let jsem vůbec netušil, co je to sbor. Pak jsem šel na Pedagogickou fakultu a studoval obor hudební výchova – ruština. [...] Pak mě ale oslovil prof. Skopal, který v té době založil v Hradci Králové chlapecký sbor a hledal k sobě asistenta sbormistra. Současně s tím jsem začal pracovat s ženským sborem Vokální harmonie. [...] Sborový svět je kouzelný, čestný, pravdivý, tvrdý, ale přátelský. Když mu propadnete, tak je to napořád. Najednou přišla nabídka z Rychnova nad Kněžnou, v té době neskutečná. Bylo to z velké části „dilo“ bývalého starosty Jiřího Rokla, který řekl, že město vytvoří podmínky pro založení sboru, který ale musí mít své kvality. Slibil mi podporu*

---

⁷⁴ Mgr. Karel Štrégl vystudoval PedF Univerzity Hradec Králové. Sólový zpěv studoval u Růženy Hanušové, Jindřicha Jindráka a na konzervatoři ve Volgogradu. Pracoval jako asistent sbormistra Jiřího Skopala v chlapeckém sboru Boni Pueri a současně byl také sbormistrem a uměleckým vedoucím ženského sboru Vokální harmonie (ceny na mezinárodních soutěžích v Řecku a Švýcarsku) v Hradci Králové. Také byl spoluzakladatelem a prezidentem mezinárodní soutěže komorních sborů Chorus camera. V Rychnovském dětském sboru působí na pozici hlavního sbormistra a uměleckého vedoucího. Pracuje také jako lektor seminářů pro sbormistry a porotce sborových soutěží. Je členem umělecké rady pro dětský sborový zpěv NIPOS ARTAMA a spoluautorem učebnice Hudební abeceda. Nyní pracuje v oddělení kultury městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou.

(Zdroj: <http://www.carminarychnov.cz/cs/o-sbor-se-staraji>)

⁷⁵ Rozhovor s Mgr. Karlem Štréglem (v Rychnově nad Kněžnou, 11. 9. 2018).

⁷⁶ EHLOVÁ, D. Sbormistrování je dřina. In: Místní kultura [online]. [cit. 17. 9. 2018].

⁷⁷ Oficiální webové stránky Rychnovského dětského sboru [online]. [cit. 17. 9. 2018].

města, pokud se osvědčím. A druhým „otcem“ je Pavel Kovářiček – ředitel Základní umělecké školy. Takže jsem šel do Rychnova s tím, že se založí něco, co bude fungovat věčně.“⁷⁸ Na počátky sboru, ovšem z jiné perspektivy, vzpomíná také Petra Jedlinská, bývalá členka. „Měli jsme zrovna po hodině tělesné výchovy, bylo úterý 8. září 1992 odpoledne, když do naší třídy 8. A v Základní škole v Komenského ulici, ještě ve staré budově, vstoupil cizí muž. Představil se a chtěl zazpívat kousek libovolné písničky. Už jen ta představa, že po hodině tělesné výchovy, má člověk podat nějaký pěvecký výkon, byla zajímavá, ale ... Byla jsem vybrána ještě s dalšími spolužáky. První zkouška se uskutečnila v pondělí 14. září 1992 ve zkušebně základní umělecké školy. Na první zkoušce se sešlo neuvěřitelných 130 zpěváků a zpěvaček, Parta nadšenců se společným zájmem o hudbu a zpěv byla báječná. A tak se zrodil Rychnovský dětský sbor.“⁷⁹

Jak již bylo řečeno, Carmina je koncertním oddělením Rychnovského dětského sboru, kam děti mohou postoupit z přípravek po úspěšném absolvování přijímací zkoušky.⁸⁰ Sbormistrem tohoto oddělení je K. Štrégl. Soubor zkouší dvakrát týdně, v pondělí a ve středu odpoledne, přičemž každá zkouška trvá dvě hodiny. Vybraní členové tohoto oddělení se potom zúčastňují koncertů, sborových soutěží a také výjezdů do zahraničí, které tento soubor pořádá každým rokem.⁸¹ Carmina tedy tvoří základ Rychnovského dětského sboru. Členové Carminy nejčastěji odchází po maturitě, kdy nastoupí na vysokou školu a odejdou z Rychnova.

Carmina se kromě klasického sborového repertoáru zaměřuje především na vytváření tzv. projektů. Jedná se asi o 60 minutové představením, jehož základním cílem je především vzdělat děti základních škol o různých typech hudby a kultur. Představení je kombinací hereckého výkonu, tance a živé hudby. Ke každému projektu tedy vzniká scénář,⁸² volí se odpovídající typ hudby, ušijí se kostýmy a děti se naučí tančit zvolený typ tanců. Představení potom doprovází živá kapela, kterou tvoří členové sboru. V průběhu let se tak soubor zabýval např. balkánskou hudbou (projekt Balkánská svatba), africkou hudbou (projekt Afrika), samozřejmě také českou lidovou hudbou (např. projekt Masopust aneb veselé svátky pod Orlickými horami), dále vánočními písněmi (projekt Andělé v oblacích prozpěvují, který zahrnuje vánoční zvyky z různých míst Evropy nebo projekt Vánoční hudba východních Čech), dále se soubor zabýval také keltskou hudbou, židovskou hudbou

⁷⁸ EHLOVÁ, D. Sbormistrování je dřina. In: Místní kultura [online]. [cit. 17. 9. 2018].

⁷⁹ JEDLINSKÁ, P. Dvacet zastavení s Carminou. In: Týdeník 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018].

⁸⁰ Více o přípravkách na konci kapitoly.

⁸¹ Rozhovor s Mgr. Karlem Štréglem (v Rychnově nad Kněžnou, 11. 9. 2018).

⁸² Při tvorbě scénáře sbor spolupracuje převážně s Petrem Hoffmannem.

apod. S každým projektem sbor vystupuje zhruba dva roky, následně vzniká projekt nový. Aktuální představení, které sbor připravuje v současnosti, se nazývá Od kolébky do smrti. Hlavní téma bude zaměřeno na to, jak hudba provází člověka od narození až do smrti. Tento projekt je opět zaměřen na českou hudbu.

Sbor každoročně také připravuje vánoční představení, které se také nese ve stejném duchu jako předešlé projekty. Jedná se např. o různé jesličkové hry, Českou mši vánoční apod. Srdcovou záležitostí pro sbor jsou podle pana sbormistra Štrégla koncerty pořádané 22. a 23. prosince na Novém zámku v Kostelci nad Orlicí, které mají již desetiletou tradici. Během těchto dvou dnů proběhnou vždy čtyři koncerty, o které je veliký zájem.⁸³

Co se týče pravidelných samostatných vystoupení, kromě vánočních koncertů v Kostelci nad Orlicí a velkého vánočního koncertu v Rychnově nad Kněžnou pravidelně také pořádá jarní koncert, kterého se zúčastní všechna oddělení kromě Carminy. Dále také každý rok pořádá poslední koncert sezóny, kde se sejdou všechna oddělení Rychnovského dětského sboru. Jednotlivá oddělení sboru zkouší v různou dobu. Oddělení Kořata, Ptáčata A, Ptáčata B a Carmina zkouší dvakrát týdně, ostatní oddělení pouze jednou týdně. Takto popisuje organizaci sboru K. Štrégl. *„Kromě pravidelných zkoušek pořádáme krátká víkendová soustředění, která jsou nezbytná pro přípravu aktuálního repertoáru a letní prázdninové soustředění pro Ptáčata a Carminu. Tam se děti více poznají v zátěžových situacích, skamarádí se, mají čas si spolu povídat. Bez dobře fungujícího společenství nemůže sbor existovat. [...] Soustředění během roku si organizují jednotliví sbormistři – Kamila Hájková, Lucie Cabalková a já. Vždy k sobě máme klavíristu a dva lidi, kteří jim organizují mimohudební aktivity. U Carminy dělá hlavní vedoucí na tábore manželka, u Ptáčat Tereza Myšáková. A samozřejmě kolektiv dospělých. Je to už lety vyzkoušená, zkušená a pohodová parta. Celé dopoledne tam zpíváme, odpoledne běží táborový program na určité téma. Vloni jsme například měli téma Severní a Jižní pól.“⁸⁴*

Součástí docházky do sboru je také výuka základům hudební nauky. Tu navštěvují především děti, které nechodí na hudební nástroj do ZUŠ. Při této výuce sbor využívá vlastní učebnici, kterou společně vytvořili sbormistři Rychnovského dětského sboru a která nese název Hudební abeceda. Výuka je zaměřena především na oblasti, které jsou zapotřebí pro zpěv ve sboru, jako např. zpěv z listu, rytmus, znalost základních hudebních pojmů apod. Při výuce jsou také využívány keyboardy, na které se děti učí hrát

---

⁸³ Rozhovor s Mgr. Karlem Štréglem (v Rychnově nad Kněžnou, 11. 9. 2018).

⁸⁴ EHLOVÁ, D. Sbornistrování je dřina. In: Místní kultura [online]. [cit. 17. 9. 2018].

Soubor v minulosti pořádal řadu dalších akcí, např. festival Bude nás pět. Jedná se o menší sborový festival, který Rychnovský dětský sbor pořádá a který se koná se během jednoho víkendu v květnu. Původní myšlenka, se kterou festival vznikal, byla dát příležitost zazpívat si před publikem také sborovým přípravkám. Každý rok se tedy mělo sejít pět přípravných oddělení z různých sborů v ČR. Po čase se však tato myšlenka trochu pozměnila a nyní se střídá rok, kdy vystupují přípravné sbory, s rokem, kdy vystupují koncertní sbory. Festival se také nadržuje číslu pět, např. příští rok bude na festivalu účinkovat sborů šest. Kromě Rychnovského dětského sboru se zúčastní sbor z Opavy, ze Šumperka, z Náchoda a přijedou také dva zahraniční sbory, konkrétně z Estonska a ze Srbska.⁸⁵

Soubor každoročně také v Rychnově nad Kněžnou pořádá ples, který je každý rok jinak tematicky zaměřen. „*Byl to nápad mé ženy, z něhož se postupem času stala jedna z pravidelných akcí. Vždy na začátku roku musíme připravit 20 minutový program právě na ples, který se někdy využije i dále (je třeba námětem pro další z našich celovečerních pořadů), ale většinou je tzv. na jedno použití. Vždycky je to příběh, v němž děti hrají, zpívají a tančí.*“⁸⁶ Sbor byl také pořadatelem mezinárodní soutěže Chorus camera a organizoval Celostátní přehlídku dětských školních sborů, a to v letech 2002, 2003, 2009 a 2010. Příležitostně také vystupuje na festivalu Swingový festival Jiřího Šlitra,⁸⁷ kde uvádí písně a capella, za doprovodu klavíru nebo spolupracuje s Mladým týništským big bandem.

V průběhu vývoje sboru můžeme nalézt několik významných mezníků. Jedná se především o roky 1996 a 1999. V roce 1996 sbor vyhrál první místo na celostátní soutěži v Novém Jičíně, což byl první větší úspěch na soutěži. Dále v roce 1999 získal dvě zlaté medaile na soutěži sborů v Tampere ve Finsku. Právě tato data vnímá K. Štrégl jako nejvýznamnější odrazové můstky, které sbor posunuly na současnou úroveň.⁸⁸

Carmina se pravidelně zúčastňuje sborových pěveckých soutěží a v minulosti již přivezla mnoho významných ocenění. Mezi nejvýznamnější patří např. zlaté pásmo v celostátní soutěži z roku 1995 a 1996), dále 2. místo na mezinárodní soutěži v Lecco v Itálii v roce 1997, dále dvě zlaté medaile na mezinárodní soutěži ve Finském Tampere z roku 1999 nebo 2. místo ve španělské Tolose z roku 2000. V roce 2011 sbor vyhrál v Makedonském Ohridu 1.místo v kategorii dětských sborů a účastnil se Grand Prix, kde se předvedlo 7 nejlepších sborů celé soutěže. Dále získal Zvláštní cenu poroty za nejlepší

---

⁸⁵ Rozhovor s Mgr. Karlem Štréglem (v Rychnově nad Kněžnou, 11. 9. 2018).

⁸⁶ EHLOVÁ, D. Sborníkováání je dřina. In: Místní kultura [online]. [cit. 17. 9. 2018].

⁸⁷ Původní název festivalu byl Šlitrovo jaro, v roce 2016 byl festival přejmenován na Swingový festival Jiřího Šlitra.

⁸⁸ Rozhovor s Mgr. Karlem Štréglem (v Rychnově nad Kněžnou, 11. 9. 2018).

provedení makedonské skladby (Makedonská humoreska). V roce 2013 vybojoval čtvrté místo ve španělském městě v Tolosa a druhé místo v kategorii folklór v Llangollenu ve Walesu v roce 2014.⁸⁹

Carmina každoročně vyjíždí do zahraničí, ať už se jedná o sborové pěvecké soutěže nebo hudební festivaly. Během těchto výjezdů bydlí děti v hostitelských rodinách, nejčastěji se jedná o rodiče dětí spřátelených sborů. Na těchto zájezdech se však soubor nevěnuje jen přípravám na koncerty a zkouškám, ale pokaždé také navštíví mnoho památek a turistických míst. „*My se snažíme jezdit do zahraničí každý rok. Evropu jsme projeli od polárního kruhu po Barcelonu na jih a Istanbul na východě. Taky v Bostonu a New Yorku jsme byli. Dnes už je praxe taková, že v cizině máme spoustu známých – v Srbsku, Holandsku, Americe, kteří nám pomáhají při zajištění. Zájezd má vždy centrální akci – festival nebo soutěž.*“⁹⁰

K. Štrégl nejvíce vzpomíná např. na první cestu do Tampere, kde Carmina vyhrála v roce 1999 dvě zlaté medaile. Ve sboru tomuto zájezdu říkají „severská cesta.“ „*Jeli jsme přes Dánsko, do Švédska až za polární kruh, pak přes Finsko, kde jsme soutěžili v Tampere, na festival do Petrohradu a přes pobaltské republiky zpět – za tři týdny jsme najeli přes 7500 km. Na konci byli všichni unavení, ale do dneška se na zájezd vzpomíná,*“⁹¹ vzpomíná K. Štrégl. Na tuto cestu vzpomíná také bývalá členka sboru, Simona Šulcová. „*Velká severská cesta pro mne znamenala neopakovatelný zážitek i velké dobrodružství, od krásných čistých měst s typickou architekturou před téměř nedotřenou severskou přírodou, setkání se Santou za polárním kruhem až po pozadí otláčené z mnohahodinových denních i nočních přejezdů. Doted' z ní čerpám, když ve škole přijde řada na severní Evropu.*“⁹² Mezi další zájezdy, na které ve sboru rádi vzpomínají byl zájezd do Ohridu v Makedonii v roce 2011 „*[...] sjeli jsme celý Balkán (Srbsko, Makedonii, Řecko, Bulharsko, Turecko), což bylo hodně náročné, ale byl to jeden z nejkrásnějších zájezdů, který jsme zažili. Děti poznaly úplně jiný svět [...].*“⁹³ Soubor zde vyhrál 1.místo v kategorii dětských sborů a účastnil se Grand Prix, tedy koncertu, kde vystoupilo 7 nejlepších sborů soutěže. V roce 2018 se sem sbor opět vrátil.

Poprvé do zahraničí Carmina vyjela v roce 1994. Jednalo se o festival Svátky písní v estonském Tartu. Takto na něj vzpomíná bývalá členka sboru, Helena Chmelařová. „*Byl to nejen náš první velký sborový zájezd, ale většina z nás se také poprvé vydala tak daleko a*

⁸⁹ Oficiální webové stránky Rychnovského dětského sboru [online]. [cit. 20. 9. 2018].

⁹⁰ EHLOVÁ, D. Sbormistrování je dřina. In: Místní kultura [online]. [cit. 17. 9. 2018].

⁹¹ Tamtéž.

⁹² ŠULCOVÁ S. Dvacet zastavení s Carminou. In: Týdeník 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018].

⁹³ EHLOVÁ, D. Sbormistrování je dřina. In: Místní kultura [online]. [cit. 17. 9. 2018].

na tak dlouhou dobu od domova a rodiny. Byl to pro nás všechny obrovský zážitek. Zprvė jsme ještė nikdy nevidėli tolik sborov˘ch zpėv˘k˘ pohromadė jako na pėveckém stadionu v Tartu, zadruhė jsme se cel˘ z˘jezd museli postarat sami o sebe bez rodič˘. Veškerė radosti a strasti jsme tedy sdıleli spolu. Byli jsme tam jeden pro druhėho a to n˘s podle mė ještė vıce stmelilo a nasmėrovalo na spr˘vnou sborovou cestu jednė bezva sborovė party.“⁹⁴

Do It˘lie se sbor podıval např. v roce 1997, v roce 1998 hned dvakr˘t. „Roku 1997 jsme v severoitalském mėstė Lecco vybojovali druhė mısto na mezin˘rodní soutėži dėtšsk˘ch sbor˘. Byl to n˘s prvıı velk˘ ˘spėch v zahraničıı a mėli jsme z nėho proto patřıchnou radost. N˘sledujıcıı rok jsme navštıvili Lecco podruhė a z˘častnili se hudebnıho festivalu. Z˘žitkem pro n˘s byly nejen koncerty s pražsk˘m orchestrem, ale takė vystoupenı po boku opernıch s˘listek.“⁹⁵

V roce 2007 se Carmina z˘častnila třın˘ctidennıho turnė po USA. Do USA přijela na pozv˘nı americkėho sboru Bel canto, kter˘ navštıvil v roce 2006 v Rychnovė nad Knėžnou a vystupoval zde s Rychnovsk˘m dėtšsk˘m sborem. V USA sbor vystupoval v Houstonu ve st˘tė Texas, Amherstu ve st˘tė Massachusetts a New Yorku a odzpıval celkem 10 koncert˘. „Carmina mėla po ˘vodnım Bostonském sboru zazpıvat poprvė na americkém kontinentu, a tak jsme byli vřıchni trochu nerv˘znı. Ale uř prvıı akordy rozeznėly n˘dhernou prostoru First church a Carmina odzpıvala opravdu kvalitnı koncert pln˘ rozmanıtė muziky. Nastoupila v modr˘ch krojıch (pod nimi lidovė kroje) a uprostřed vystoupenı se bėhem nėkolika vteřın před očıma posluchač˘ převlėkla. V okamřıku tam st˘l sbor v n˘dhern˘ch česk˘ch krojıch a česk˘ muzika zas˘hla vřıchny přıtomnė. Oni byli fakt dojatı a Carminė byli pozorn˘m publikem.“⁹⁶

Do Francie se Carmina podıvala jıř pětkr˘t, a to v roce 2003, 2005, 2006, 2010 a 2015. Např. v roce 2010 vyjel sbor na jeden˘ctidennı turnė, kde odzpıval celkem deset koncert˘. Navštıvil mėsta Nancy, Dijon, Lyon, Avignon, Sėte, Lourdes, Bordeaux, Tours a Paris. Soubor zde vystoupil s programem Veselė sv˘tky pod Orlick˘mi horami zaměřen˘m na českou lidovou hudbu a s programem Balk˘nsk˘ svatba a s muzik˘lem Alibaba a čtyřicet loupeřnık˘, kter˘ byl zaměřen naopak na hudbu balk˘nskou, jıř se sbor vėnoval v minul˘ch letech.

D˘le v roce 1995, 1997, 2007 a 2012 Carmina navštıvila Holandsko, v roce 2000, 2010, 2013 Španėlko, v roce 2014 si zazpıval v Anglii, Irsku a Walesu. Nėmecko navštıvila

---

⁹⁴ CHMELARŔOV˘, H. Dvacet zastavenı s Carminou. In: T˘denık 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018].

⁹⁵ VOLFOV˘, M. Dvacet zastavenı s Carminou. In: T˘denık 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018].

⁹⁶ DUFEK, M. Rychnovsk˘ dėtšsk˘ sbor Carmina v Americe uspěl. In: Orlick˘.net. [online]. [cit. 25. 9. 2018].

v roce 2004 a 2005, soubor navštívil také Polsko, Lotyšsko, Litvu, Rakousko, Švýcarsko, Ukrajinu, Slovensko, Dánsko, Rusko nebo Švédsko. Carmina Zkrátka cestuje po celé Evropě.

Sbor pořádá řadu vlastních koncertů, často však vystupuje také s jinými soubory či umělci. Velmi často spolupracuje v Mladým týništským big bandem, několikrát spolupracoval také s Hradeckou Filharmonií. Dvakrát také vystoupil s folklórním souborem Hradišťan, spolupracoval na koncertě Ave Maria s operní pěvkyní Emou Hubáčkovou, dále si zazpíval s operním zpěvákem Ladislavem Mlejnkem, s klavíristou Vladimírem Županem či s varhaníkem Michalem Novenkem. Ve školním roce 2018/2019 bude sbor spolupracovat na vánočním koncertě spolu se P. Šporcem a Pražským smyčcovým orchestrem.

Carmina nahrála celkem 4 CD. První vzniklo v roce 1998 a nese příhodný název Carmina. Nyní však již není dostupné.

Tématem druhého CD je africká hudba a africké rytmy. Jmenuje se Afrika s podtitulem Ke kořenům hudby černého kontinentu a vzniklo v roce 2002. Obsahuje celkem 21 skladeb. Na nahrávce se spolu s Carminou podílela skupina Oboroh, Matěj Bernard, Papis Nyass, Lucie Cabalková, Michaela Grundová, Radka Machková, Lucie Dernerová, Tomáš Havlín, Lunka Kafuňková a Marie Mazancová. Nahrávka si dává za cíl vytvořit jakousi genealogii černošské hudby od původních kmenových písní, přes africké křesťanské zpěvy, černošský spirituál, až po moderní populární hudbu. „*V černošských písních není až tak důležitá intonace a pravidelný rytmus - jak jsem my Evropané po staletí zvykli, ale podstatný je pocit a touha spontánně cosi vyjádřit. Než jsme se k tomu přiblížili, stálo to dva roky práce: výuky afrických tanců, hry na djembe, povídání o životní filozofii a energii, otroctví a otrokářství a samozřejmě poslouchání hudby,*“⁹⁷ uvádí soubor na přebalu svého CD.

O rok později sbor nahrál další CD, tentokrát s vánoční tematikou. Nese název Vánoční hudba východních Čech. Kromě Carminy na CD spolupracovala také Filharmonie Hradec Králové a varhaník Tomáš Havlín. CD obsahuje celkem devět skladeb. Tři skladby pochází od Jana Fišera (Rychle vstaňte a pospěšte, Česká pastorela, Vzhůru pastýřové), dvě skladby pochází od Jiřího Ignáce Linka (Pastorella iucunda, Pastorella Ej, děvčátka, poběhněte). Na CD se dále nachází Náchodská pastorela od Karla Kejklíčka, Offertoriun pastorale Christus natus est od Františka Ladislava Heka, Pastorella in G - Novou radost zvěstují vám od Jana Petra a skladba Na koledě od Jana Sundermanna.

---

⁹⁷ Rychnovský dětský sbor, Carmina. *Afrika* [zvukový záznam na CD]. Sovětské: Studio Tritón, 2002.

U vánoční tematiky sbor zůstal také u čtvrtého a zatím posledního CD. Nejedná se však o tradiční vánoční písně, nýbrž o jejich swingové úpravy. CD se jmenuje Veselé (Swingové) vánoční hody a vzniklo v roce 2013. Na přípravě CD se spolu s Rychnovským dětským sborem podílel také instrumentální soubor Mladý týništský big band, který se zaměřuje mimo jiné právě především na swingovou a jazzovou hudbu.⁹⁸ Na nahrávce se podílela všechna oddělení Rychnovského dětského sboru, tedy Kořata, Sluníčko, Rolnička, Ptáčata A, Ptáčata B, Carmina alta i Carmina a obsahuje celkem 13 skladeb. Jedenáct z nich aranžoval Milan Svoboda, jazzový skladatel, aranžér, kapelník Kontrabandu Milana Svobody atd. Jedná se např. o písně Půjdem spolu do Betléma, Dej Bůh štěstí, Nesem vám noviny apod. První skladba CD, Příbramské koledy, je dílem Kamila Hály, jazzového skladatele, aranžéra a pianisty, který působil také jako dirigent jazzového orchestru Československého rozhlasu. Závěrečnou bonusovou směs aranžoval Václav Hybš.⁹⁹

Při zakládání sboru se K. Štrégl inspiroval systémem prof. Jiřího Skopala.¹⁰⁰ Jak již bylo zmíněno, Rychnovský dětský sbor tedy tvoří několik souborů, které vznikly současně s koncertním oddělením. Jedná se o přípravná oddělení, která jsou rozdělena podle věku dětí a které děti před vstupem do koncertního oddělení Carmina absolvují. Přimo v Rychnově nad Kněžnou se nachází sbor Kořata. Sbormistrem souboru je Kamila Hájková.¹⁰¹ Tento sbor navštěvují žáci prvních a druhých ročníků základní školy, výjimečně mohou nastoupit také děti z mateřské školy. Jejich sborovým stejnokrojem jsou červené košile a šaty s puntíkatou mašlí. Zkoušky probíhají dvakrát týdně, v pondělí a ve středu, dvakrát ročně (na podzim a na jaře) probíhá také soustředění. Sbor se účastní vystoupení pro rodiče a seniory, vánočních koncertů, vystoupení na trzích a výstavách v RK apod.¹⁰²

V okolních obcích kolem Rychnova nad Kněžnou se nachází také další přípravy pro děti, které nemohou dojíždět do Rychnova. Jedná se o sbor Sluníčko v Doudlebach nad

---

⁹⁸ Rozhovor s Mgr. Karlem Štréglem (v Rychnově nad Kněžnou, 11. 9. 2018).

⁹⁹ EHLOVÁ, D. Swingové Vánoce se podávají. Mají třináct chodů. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 22. 9. 2018].

¹⁰⁰ Prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc, sbormistr a hudební pedagog. V letech 1968–82 působil jako hlasový poradce v Pěveckém sdružení severomoravských učitelů a v roce 1971 založil pěvecký sbor v Mohelnici. Jako učitel hudební výchovy na základní škole, později asistent a odborný asistent katedry hudební výchovy Pedagogické fakulty v Hradci Králové (1974), PhDr. (1973, UK), docent (1982, UK) a vedoucí této katedry (1986–1990) publikoval studie a knihy o hudební psychologii, dějinách chlapeckého zpěvu, o vedení sboru a zavedl na fakultě studium předmětu Řízení sboru. Je zakladatelem sboru dětského sboru Jitro v Hradci Králové.

(Zdroj: <https://www.hudebnirozhledy.cz/2018/02/07/jiri-skopal>)

¹⁰¹ Mgr. Kamila Hájková studovala na PedF Univerzity Hradec Králové obor ruský jazyk a hudební výchova. Po studiích působila v ZUŠ v Opočně, nápadně v ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou. Nyní zde zastává pozici ředitelky. S Rychnovským dětským sborem spolupracuje na pozici sbormistryně již od roku 1993.

(Zdroj: <http://www.carminarychnov.cz/cs/o-sbor-se-staraji>)

¹⁰² Oficiální webové stránky Rychnovského dětského sboru [online]. [cit. 20. 9. 2018].

Orlicí, který vede Kateřina Čížinská,¹⁰³ sbor Rolnička v Solnici, který vede Soňa Förstlová, sbor Zvoneček ve Skuhrově nad Bělou a sbor Písnička v Javornici. Tyto poslední dva soubory vede Kateřina Synková.¹⁰⁴ Počet členů těchto souborů není stálý, s každým novým školním rokem se neustále mění. Průměrně se počet členů pohybuje okolo 10–25 dětí. Tato oddělení zkouší jednou týdně.¹⁰⁵

Vybrané děti z těchto výše zmíněných přípravků následně postupují do oddělení Ptáčata, které se nachází v Rychnově nad Kněžnou. Ptáčata se dělí na dvě skupiny, tedy na Ptáčata A a Ptáčata B. Ptáčata B jsou přípravným oddělením, ve kterém zpívají žáci třetích až pátých ročníků základní školy. Vedoucím sboru je paní sbormistryně Kateřina Synková. Soubor se zaměřuje především na lidové, ale i umělé písničky a navštěvuje ho cca 20 dětí. Zkoušky probíhají dvakrát týdně, a to v úterý a ve čtvrtek, dvakrát ročně také probíhá soustředění a poslední týden v srpnu týdenní soustředění spolu s Ptáčaty A. Sbor vystupuje na vánočních a jarních koncertech nebo na festiválku Bude nás pět apod.¹⁰⁶

Ptáčata A jsou přípravným oddělením, ze kterého již děti po přezkoušení postupují přímo do Carminy, tedy do koncertního oddělení. Úlohu sbormistra zde zastává Lucie Martinů.¹⁰⁷ Tento soubor navštěvují vybrané děti od třetího do šestého ročníku základní školy a zkoušky probíhají také opět dvakrát týdně. Sbor se zaměřuje především na český repertoár na vánoční a jarní koncerty, dále na autorské koncerty (např. P. Jurkovič, J. Vičar apod.), seznámili se však již také s francouzskými, anglickými či estonskými a finskými písněmi. Sbor se také každoročně účastní tzv. výměny sborů. Během výměny se na víkend děti stanou členem jiného souboru, zúčastní se jeho jednoho až dvou koncertů a bydlí

---

¹⁰³ Kateřina Čížinská vystudovala PedF Univerzity Hradec Králové, obor učitelství pro 1. stupeň ZŠ, specializace hudební výchova. Sbor Sluníčko založila v Doudlebách nad Orlicí v roce 1997, od roku 2004 spolupracuje s Rychnovským dětským sborem jako sbormistr přípravného oddělení Sluníčko. (Zdroj: <http://www.carminarychnov.cz/cs/o-sbor-se-staraji>)

¹⁰⁴ Kateřina Synková vystudovala PedF Univerzity Hradec Králové, konkrétně Učitelství pro 2. stupeň ZŠ – hudební výchova, výtvarná výchova a Sólový zpěv a hudební kultura se zaměřením na vzdělávání. Je bývalou členkou Rychnovského dětského sboru, který navštěvovala již od první třídy. Během studia působila dva roky na ZUŠ v Jičíně a rok na ZUŠ v Hostinném. Od roku 2005 působí na ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou a také v Rychnovském dětském sboru, kde působí jako sbormistryně a také jako hlasová poradkyně. (Zdroj: <http://www.carminarychnov.cz/cs/o-sbor-se-staraji>)

¹⁰⁵ Oficiální webové stránky Rychnovského dětského sboru [online]. [cit. 20. 9. 2018].

¹⁰⁶ Tamtéž.

¹⁰⁷ Lucie Martinů vystudovala PedF Univerzity Hradec Králové, obor učitelství pro střední školy - hudební výchova, informatika a sbormistrovství. Je bývalou členkou Rychnovského dětského sboru. V ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou a v Rychnovském dětském sboru působila již během studií, plynule tedy přešla z pozice člena sboru do pozice učitele intonace, rytmu a hry na keyboard. Od roku 2008 pracuje jako sbormistryně přípravných sborů Ptáčata a Rolnička. Působí také jako předsedkyně spolku Rychnovského dětského sboru. Od roku 2007 vyučuje také hudební výchovu na ZŠ Solnice a od roku 2009 vyučuje hru na zobcovou a příčnou flétnu v ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou, kde založila také flétnový soubor I flati matti. Na této ZUŠ také od roku 2017 působí jako zástupce ředitele. (Zdroj: <http://www.carminarychnov.cz/cs/o-sbor-se-staraji>)

v rodinách svých nových spolužáků. Na oplátku potom přijede jiný sbor do Rychnova nad Kněžnou.¹⁰⁸

Dalším oddělením, jež náleží k Rychnovskému dětskému sboru, je Carmina Alta, kterou vede K. Štrégl. Nejedná se již o přípravku, ale o komorní sbor, který navštěvují absolventi koncertního oddělení, tedy Carminy. Tento soubor tak navštěvují bývalí členové Carminy, kteří se po studiích opět vrátili do Rychnova a chtěli ve sborovém zpěvu nadále pokračovat. Sbor vznikl v roce 2009 a během svého působení spolupracoval s významnými hudebními tělesy a hudebníky, např. Filharmonie Hradec Králové, hudební skupina Oboroh, operní pěvkyně Ema Hubáčková, klavírista Vladimír Župan Mladý týništský bigband, Puzzle Jazz, ZAKOPLAHO band, apod. Carmina Alta vystupovala kromě Rychnova nad Kněžnou také v dalších městech, např. v Hradci Králové, v Litomyšli, v Praze apod. Soubor převážně vystupuje spolu s dalšími odděleními Rychnovského dětského sboru, v roce 2012 a 2014 však v Rychnově nad Kněžnou uspořádala zcela samostatný koncert. Pravidelně také účinkuje např. *při Hubertské mši na Neratově, každoročně zpívá Českou mši vánoční J. J. Ryby s orchestrem z Týniště nad Orlicí. V roce 2016 a 2017 provedla s Rychnovským chrámovým sborem Missu Solemnis (zvanou Korunovačnická) V. J. Tomáška v chrámu sv. Víta v Praze, Rychnově nad Kněžnou a Náchodě. Účinkovala také při mši svaté (celebrované kardinálem Dominikem Dukou) při příležitosti posvěcení kříže na Bělé.*¹⁰⁹

Rychnovský dětský sbor má tedy za sebou již bohatou minulost, ať už se jedná o koncerty a vystoupení, zahraniční zájezdy nebo soutěže. Tento rok slaví již 26 let své existence¹¹⁰ a podle pana sbormistra Rychnovský dětský sbor stále plánuje nové aktivity. Kromě pravidelných akcí, kterých se soubor účastní každý rok (viz výše), plánuje nový projekt, který se nazývá Od kolébky do smrti (viz výše). Podle slov K. Štrégla vznikl soubor s tím, že bude fungovat věčně. Do budoucna má tedy ještě mnoho plánů.

---

¹⁰⁸ Oficiální webové stránky Rychnovského dětského sboru [online]. [cit. 20. 9. 2018].

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Psáno 23. 12. 2018.

6. 2 Sarabanda

Flétnový soubor Sarabanda byl založen v roce 1997 Martinem Šedou,¹¹¹ současným uměleckým vedoucím. Na počátku nebyla konkrétní představa nebo model, kterému by se soubor měl přiblížit. Jedinou ambicí byla radost ze hry a těšení se na společné muzicírování.¹¹² Hlavní myšlenkou při zakládání Sarabandy tedy bylo podle M. Šedy pobavit sám sebe a hrát zajímavě, aby to bavilo děti i publikum. Sarabanda vznikla také proto, aby poskytla dětem možnost hrát dohromady, do té doby totiž probíhala výuka hry na flétnu především sólově. Podle M. Šedy mají zobcové flétny velikou výhodu, že se děti mohou brzy postavit vedle sebe a hrát společně. Na počátku tedy dal dohromady partu dětí, kterou chtěl naučit zahrát lidovou písničku, renesanční tanec a cokoli dalšího. Přijít mohl každý, kdo udržel v ruce nástroj. Děti se stále přidávaly a když jich bylo více, uspořádala Sarabanda první koncert.¹¹³

První úspěch nastal již v roce 1997, kdy soubor vystoupil na festivalu Filmový smích v Rychnově nad Kněžnou, který je zaměřen na významné osobnosti české filmové scény. „*Oslovil nás organizátor festivalu Jan Tydlitát, jestli nehrajeme něco z Osvobozeného divadla. Vystoupení mělo být za týden. Zrovna jsme začali cvičit pár Ježkových skladeb. Zavřeli jsme se na soustředění, hráli několik hodin denně a nakonec jsme na akci vystoupili,*“¹¹⁴ vzpomíná M. Šeda. Na tomto vystoupení Sarabandu uslyšeli také zástupci poroty pražské Mezinárodní soutěže Jaroslava Ježka. Vystoupení je velice zaujalo, pozvali tedy soubor rovnou do mezinárodního kola, kde Sarabanda získala první místo. „*To nás v podstatě nastartovalo. Vyjeli jsme na první soutěž, navíc mezinárodní a hned jsme získali první cenu.*“¹¹⁵ vzpomíná M. Šeda. Po tomto úspěchu soubor vytvořil projekt na téma Osvobozené divadlo W+V, kde byl i mluvený program a děti zde také zpívaly.

Sarabanda začínala se dvanácti členy, kdy se hráči mohli v případě potřeby rozdělit do dvou vyvážených sextetů. Zkoušky probíhaly vždy dvě hodiny dvakrát týdně, v pondělí a ve středu. Repertoár zahrnoval především lidové písničky a skladby z období renesance a baroka. Úpravy renesančních vokálních skladeb pro flétnový soubor vytvářel M. Šeda. Dále soubor využíval úpravy profesora J. Kouckého, např. skladba Tanec kuřátek ve skořápkách

---

¹¹¹ Bc. Martin Šeda vystudoval konzervatoř v Teplicích, obor klarinet. Po konzervatoři začal studovat na Pedagogické fakultě obor hudební výchova a sbormistrovství, následně přešel na FF Masarykovy univerzity, kde vystudoval akademii staré hudby. V minulosti byl např. členem souboru Dechovka ve fraku. Nyní působí v ZUŠ Rychnov nad Kněžnou, kde vyučuje hru na klarinet a vede soubor Sarabanda.

¹¹² Oficiální webové stránky Sarabandy [online]. [cit. 25. 10. 2018].

¹¹³ ZERZÁNOVÁ, E. Učitel musí dělat pro druhé, jinak je mrtvola. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018].

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ Rozhovor s Bc. Martinem Šedou (v Rychnově nad Kněžnou, 12. 9. 2018).

(Kartinky - Musorgskij). Repertoár se později rozšířil od renesance až do 20. století. Jak již bylo zmíněno výše, soubor se věnoval skladbám J. Ježka a Osvobozeného divadla, součástí repertoáru byly také muzikálové melodie 20. let minulého století, evergreeny, Musica Cubana, jazzové melodie apod.

Sarabanda v minulosti koncertovala velice často. Nezřídka se stávalo, že měla dva koncerty v jeden den na různých místech. V jednom roce měla dokonce 117 koncertů, což jsou asi tři vystoupení za týden. Kromě akcí pořádaných ZUŠ Rychnov nad Kněžnou vystupovala Sarabanda také např. na vernisážích, výstavách, v domovech důchodců, v ústavech sociální péče, na besídkách, pořádala tříkrálové koncerty apod. Nejvíce těchto koncertů proběhlo v okolí Rychnova, soubor však hrál po celé republice, např. v Liberci, v Teplících, v Českých Budějovicích, v Ústí nad Labem, v Praze, v Trutnově, v Humprechtu apod. Jako největší poctu vnímá M. Šeda účast na hudebním festivalu Moravský podzim v roce 2006. Tato nabídka přišla po druhém vítězství v soutěži Concerto Bohemia v roce 2005. Tento festival věnuje vždy jeden večer tzv. mladému pódium, kdy dává příležitost mladým souborům. Koncert měla Sarabanda půlený spolu se souborem bicích nástrojů Aries z Liberce. První polovinu tedy hrály flétny, druhou polovinu bicí.¹¹⁶ Téměř každý rok vystupoval soubor také na festivalech Poláčkovo léto a Swingový festival Jiřího Šlitra, které se konají v Rychnově, v roce 2008 také vystoupil na mezinárodním hudebním festivalu Jihočeské léto. Dále soubor spolupracuje s významnými osobnostmi (Eric Baude-Delhomais, šéf Ensemble Philidor z Francie) či profesionálními soubory u nás i v zahraničí (Hagener baroque orchestra nebo Bendův komorní orchestr Ústí nad Labem).¹¹⁷

Sarabanda má za sebou velmi úspěšnou soutěžní dráhu. Jak už bylo zmíněno výše, v roce 1998 a 1999 získala první místo na Mezinárodní hudební soutěži Jaroslava Ježka v Praze. Dále celkem jedenáctkrát vyhrála soutěž Českého rozhlasu a České televize Concerto Bohemia, konkrétně v letech 2004–2006 a 2008–2013. Úspěch v této soutěži vnímá M. Šeda jako jakýsi hnací motor, tato soutěž je posunula vpřed. „*Je to především ohromná radost a potvrzení, že věc děláme dobře. Zároveň nám to dává sílu účastnit se dalších soutěží a festivalů nejen u nás. Podařilo se mi dát dohromady skvělý tým šesti dětí z malého města, které mohou bez obav vyrazit na světové soutěže,*“¹¹⁸ uvádí M. Šeda. Další úspěch přišel v roce 2006, kdy Sarabanda získal titul laureáta na Mezinárodním festivalu

---

¹¹⁶ Rozhovor s Bc. Martinem Šedou (v Rychnově nad Kněžnou, 12. 9. 2018).

¹¹⁷ PLACHÁ, L. Sarabanda. In: Český hudební slovník osob a institucí [online]. [cit. 25. 10. 2018].

¹¹⁸ Redakce rychnovského deníku. Sarabandu čeká koncert vítězů soutěže Concerto Bohemia. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018].

mládeže v Tatarstánu–Kazani a ve stejném roce zvítězila v soutěži na Mezinárodní hudební soutěži ve Vidnavě.¹¹⁹ V roce 2007 uspěla v soutěži na Mezinárodním hudebním festivalu v belgickém Neerpeltu, kde zvítězila v konkurenci čtyř tisíců hudebníků. Na tento festival soubor opět zavítal v roce 2013, kdy vybojoval 2. místo.¹²⁰

Velký úspěch také znamenal zájezd do ruského Jekatěrinburgu v roce 2010, kde opět vyhráli. „*Kdybychom dostali třeba třetí místo, ocenění za účast, bych byl taky šťastný. Viděl jsem národního umělce Ruska, který s dětmi pracuje 40 let. Byli třetí a on byl dojat k slzám. U nás, mám pocit, chybí skromnost, můžeme být jenom zlatí. Je užitečné i to, že děti viděly tamní život. Dřevěné domečky, vodu si nosí ze dvorku, prašné silnice,*“¹²¹ vzpomíná M. Šeda. „*Soutěžilo se v pěti sálech, hodnotila jedna porota složená z národních umělců z Moskvy, seděla v ní třeba profesorka z akademie, dirigent moskevské filharmonie, operní pěvci a podobné osobnosti. Soutěžilo se ve třech pásmech, ve třetím se udělovalo ocenění za účast, 30 cen, ve druhém 15 až 20 a v prvním pásmu se udělovaly čtyři ceny, přičemž jednu z nich jsme získali my. Z Evropy, vedle Ruska samozřejmě, jsme tam byli, kromě německého sólisty, jen my. Soutěžít mohly jen ty soubory, které mají za sebou alespoň dvě vítězství v nějaké jiné mezinárodní soutěži, což má Sarabanda asi sedm. Takže bylo opravdu o co stát.*“¹²² Na tento festival se sarabanda úspěšně vrátila opět v roce 2014 a vedle hlavní ceny získala i mimořádnou cenu ministra kultury za nejpůvodnější provedení soutěžního repertoáru. Kromě vystoupení v soutěži v komorním sále Jekatěrinburské filharmonie zahrála Sarabanda na dalších koncertech, konkrétně ve Verkhnyaya Pyshma, Verkh-Isetskij a Krasnyy. V těchto městech provedla skladby P. Attaignanta, G. F. Händela, E. Werdina, M. P. Musorgského a také jednu anglickou lidovou píseň ze čtrnáctého století.¹²³ V roce 2010 zvítězila také v krajském kole v komorní hře na dechové nástroje v Jičíně, v roce 2013 se stala absolutním vítězem soutěže. Dále v roce 2010 získala první místo v celostátním kole v Liberci a v roce 2013 zde získala druhé místo.

Kromě soutěží Sarabanda koncertovala na festivalech např. ve Francii, konkrétně na hudebním festivalu ve francouzském Le Mont Saint Michel v roce 2008. Dále koncertovala na Mezinárodním hudebním festivalu mládeže v Budapešti a Szekesfehervaru v roce 2007, z dalších úspěchů lze uvést také reprezentaci České republiky v Ankaře organizované

---

¹¹⁹ PLACHÁ, L. Sarabanda. In: Český hudební slovník osob a institucí [online]. [cit. 25. 10. 2018].

¹²⁰ Oficiální webové stránky Sarabandy [online]. [cit. 25. 10. 2018].

¹²¹ ZERZÁNOVÁ, E. Mladí flétnisté zažívají sezonu snů. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018].

¹²² Tamtéž.

¹²³ Redakce Rychnovského deníku. Sarabanda se vrátila z Ruska ověnčená vavříny. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018].

ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky v roce 2001. Soubor během deseti dnů odehrál 35 koncertů, kromě Ankary navštívili také Istanbul. Dále navštívili např. Polsko, Chorvatsko, Rakousko, Německo, Holandsko, Slovensko, Finsko, Belgie apod.

Soubor se několikrát zúčastnila nahrávání CD. V roce 2003 vytvořil M. Šeda zpěvník v názvem Lidové písně v úpravě pro skupinu zobcových fléten. Jedná se o výběr třiceti lidových písní, které jsou rozepsány pro tři až sedm hlasů, např. Anička mlynářova, Anička dušička, Což se mě, má milá, Čí to husičky a další. Úpravy jsou vhodné pro dětské hudební soubory. Součástí zpěvníku je také CD, které pro knihu nahrála právě Sarabanda. Další CD vzniklo v rámci projektu Osvobozené divadlo, toto CD však vyšlo pouze v malém nákladu cca 150 kusů spíše pro soukromou potřebu. Několik dalších CD souvisí se soutěží Concerto Bohemia. Jak již bylo zmíněno výše, studenti v této soutěži několikrát získali první místo. Následně se samozřejmě zúčastnili koncertu vítězů, všechny tyto koncerty byly potom nahrávány a vydány na CD.

O Sarabandu byl ze strany dětí zájem. Podle M. Šedy se zvláště po tom, co vyhráli první mezinárodní soutěž, během půl roku velmi zvýšila kvalita hraní. Děti byly velmi šikovné a byly schopné zahrát i velice nároční skladby. Vznikl tedy přípravný soubor s názvem Pavana, který měl připravovat nové žáky do Sarabandy. Postupně však docházelo k vyrovnání výkonů obou skupin, a tak se Pavana nakonec včlenila do Sarabandy.

Po roce 2013 došlo k přerušení činnosti souboru ze zdravotních důvodů uměleckého vedoucího. Nyní však Sarabanda opět začíná. V současnosti má pouze tři členy, věkové rozmezí se pohybuje od třetího ročníku ZŠ do devátého ročníku ZŠ. Do budoucna M. Šeda plánuje např. opět navštívit Mezinárodní festival mládeže v Tatarstánu–Kazani a další koncerty v okolí Rychnova.

6.3 Orecchie grandi a Orecchie piccole

Smyčcový orchestr Orecchie grandi vznikl v roce 2001 pod vedením Jany Formanové¹²⁴ a působí dodnes. Důvodem vzniku bylo především poskytnout dětem možnost hrát v souboru s ostatními spolužáky, nikoli pouze sólově. Na začátku měl orchestr pouze čtyři členy, jednalo se o čtyři předškolní děti. Od této doby se již značně rozrostl, nyní má již 17 členů. Jedná se o 13 žáků ZUŠ, basová a violoncellová část souboru je potom podpořena čtyřmi dospělými.

---

¹²⁴ Jana Formanová vystudovala konzervatoř Pardubice, konkrétně obor housle. Již od dětství si přála působit v hudebním školství. Nyní vyučuje hru na housle v Rychnově nad Kněžnou, kde také vede smyčcový orchestr Orecchie grandi.

V repertoáru převažuje především klasická tvorba, orchestr se však nezaměřuje pouze na jedno hudební období. Zabývá se hudebními díly z mnoha hudebních období, od baroka (např. V. Vivaldi) až po modernu (např. B. Britten). V posledních třech letech nastudoval např. kompletní Čtvero ročních dob od A. Vivaldiho, Simple symphony od B. Brittna či koncert G Dur od A. Vivaldiho.¹²⁵

Jména souborů Orecchie grandi a také Orecchie piccole, který je přípravným oddělením pro velký orchestr Orecchie grandi, pochází z italštiny. Toto soubor o vzniku svého jména píše na svých webových stránkách. „*Proč Orecchie grandi a Orecchie piccole? Paní učitelka Jana Formanová je nejen výborná houslistka, ale také skvěle ovládá italštinu a při vybírání jména pro orchestr ji políbila velká ušatá italská múza – orecchie = uši, grandi = velké, piccole = malé – tak máme „Velké a Malé uši“. Ovšem italsky to zní báječně, ne?*“¹²⁶

Zkoušky Orecchie grandi probíhají vždy v pátek odpoledne, několikrát do roka také probíhá několikadenní soustředění. Každý rok vystupuje orchestr na koncertech v Pelclově divadle, dále na novoročních koncertech ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou. Dvakrát se také zúčastnil festivalu Poláčkovovo léto v Rychnově nad Kněžnou. Důležitou roli hraje soubor při absolventských koncertech. Každý žák, který dokončí druhý stupeň hudebního vzdělání v ZUŠ, absolvuje s orchestrem. Potřebné úpravy skladeb pro žáky zajišťuje J. Formanová. Kromě Rychnova a okolí si soubor zahrál také např. v roce 2012 v kostele sv. Jakuba v Praze-Petrovicích.¹²⁷

Soubor Orecchie grandi se několikrát zúčastnil soutěží ZUŠ. V roce 2006 získal 1. místo v krajském kole celostátní soutěže ZUŠ a v roce 2009 se umístil na 3. místě v krajském kole celostátní soutěže smyčcových orchestrů ZUŠ.¹²⁸

V minulosti koncertoval např. se smyčcovým orchestrem Smiling String Orchestra, který působí při ZUŠ Střezina v Hradci Králové, dále se symfonickým orchestrem Decapoda působícím při ZUŠ Ústí nad Orlicí. Dále spolupracoval také s vokálními tělesy, např. s Rychnovským dětským sborem či s Rychnovským chrámovým sborem.

Soubor podnikl také několik cest do zahraničí. Velkého úspěchu dosáhl v roce 2012, kdy podnikl koncertní turné po Itálii. Zájezd se konal od 9. do 16. června. Program zájezdu obsahoval Suitu pro smyčcový orchestr od L. Janáčka, Koncert d moll pro dvoje housle od

---

¹²⁵ Rozhovor s Janou Formovou (v Rychnově nad Kněžnou, 12. 9. 2018).

¹²⁶ Oficiální webové stránky souboru Orecchie grandi [online]. [cit. 5. 10. 2018].

¹²⁷ Rozhovor s Janou Formovou (v Rychnově nad Kněžnou, 12. 9. 2018).

¹²⁸ Oficiální webové stránky souboru Orecchie grandi [online]. [cit. 4. 10. 2018].

J.S. Bacha a Simple Symphony od B. Brittena. Soubor navštívil města Udine, Řím a Bolognu, navštívil také Vatikán, kde se zúčastnil koncertu pro Svatého Otce Benedikta XVI. na Svatopetrském náměstí.¹²⁹ Takto zájezd hodnotil P. Kovaříček, ředitel ZUŠ v Rychnově, který soubor na tomto turné dirigoval. „*Cestu i program hodnotím jako náročné pro všechny účastníky, hlavně děti z orchestru. Zároveň velmi úspěšné z hlediska kvality koncertů i ohlasů na vystoupení. Děti se setkaly s papežem Benediktem XVI. a hrály za přítomnosti našeho velvyslance přímo ve Vatikánu v úžasném Sala Reggia.*“¹³⁰ „*Myšlenka zahrát přímo papeži Benediktu XVI. vznikla na soustředění orchestru v hlavě jednoho z rodičů. Všichni společně pak sepsali dopis, který do Vatikánu osobně dovezla zakladatelka orchestru Jana Formanová.*“¹³¹

Ve školním roce zažil soubor Orecchie grandi další úspěch, kdy byl zařazen do projektu Tóny v Evropě. Projekt byl zaměřen na spolupráci ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou a Istituto comprensivo statale Italo Calvino v Alliste. V rámci této spolupráce v květnu v roce 2008 přijel italský orchestr do Rychnova, kde proběhly společné zkoušky a závěrečný koncert českého i italského souboru. Konkrétně se jednalo o následující skladby: Koncert a moll pro housle a orchestr (3. věty) od A. Vivaldiho a Čtvero ročních dob, Jaro La danza pastorale od téhož skladatele, dále Slovanský tanec A. Dvořáka, symfonická báseň Vltava od B. Smetany, Trio G Dur, 1. věta, od G. Wichtla a nakonec blok italských písní. Následující rok přijel naopak český soubor do Itálie. V květnu v roce 2009 tedy podnikl soubor Orecchie grandi desetidenní turné po Itálii a ve spolupráci s partnerským orchestrem z Alliste natočil CD obsahující skladby V. Vivaldiho, B. Smetany či A. Dvořáka. K výše zmíněným skladbám z minulého roku také přibýly následující skladby: J. Vejvoda - Škoda lásky, Česká národní hymna, Italská národní hymna, Evropská hymna: Óda na radost - L. v Beethoven a skladby G. Rossiniho z opery Lazebník sevilský - Ouverture, Introduzione, Largo al Factotum, Una voce poco fa, La calunnia e' un venticello, Stretta del finále. Součástí projektu byla také výuka češtiny pro italské děti a výuka italštiny pro české děti.¹³²

V roce 2012 si soubor zahrál také ve Slovenském Kežmaroku. Byl uspořádán k příležitosti životního jubilea pana profesora MUDr. Miroslava Mydlíka, DrSc, významného zástupce slovenské nefrologie, a Michala Šoltýse, čtyřnásobného mistra

---

¹²⁹ Oficiální webové stránky souboru Orecchie grandi [online]. [cit. 4. 10. 2018].

¹³⁰ ŽENÍŠKOVÁ, E. Orchester Orecchie Grandi je z Itálie zpět doma v Rychnově s překrásnými zážitky. In: Orlický týdeník [online]. [cit. 5. 10. 2018].

¹³¹ Redakce Rychnovského deníku. Orchester se chystá na audienci u papeže. In: Rychnovský deník [online]. [cit. 5. 10. 2018].

¹³² Oficiální webové stránky souboru Orecchie grandi [online]. [cit. 4. 10. 2018].

Československa ve sjezdovém lyžování. Koncert se konal 20. října v artikulárním dřevěném kostelíku a soubor zde zahrál Janáčkovu Suitu pro smyčcový orchestr, Brittenovu Simple Symphony a Bachův Koncert d moll pro dvoje housle.¹³³ Do Kežmaroku se Orecchie grandi podíval opět v září v roce 2016, tentokrát se skladbami: sonáta pro flétnu housle a basso continuo W. Corbetta, koncert a moll od J. B. Accolaye, Romance F dur L. van Beethovena a koncert d moll od Vivaldiho.¹³⁴

O smyčcový orchestr byl ze strany dětí veliký zájem, v roce 2008 tedy vznikl soubor Orecchie piccole, který vede Hana Sedláková. Jedná se o přípravné oddělení pro velký orchestr. Do Orecchie piccole mohou děti nastoupit od třetího ročníku v ZUŠ a po dosažení odpovídající úrovně pak mohou přestoupit do velkého orchestru Orecchie grandi. V roce 2008 získal soubor Orecchie piccole 1. místo v Krajském kole celostátní soutěže ZUŠ v kategorii do šesti let. V současné době má 17 členů, konkrétně 12 houslistů, 4 violoncellisty a kontrabasistku. Soubor zkouší jednou týdně a stejně jako Orecchie grandi organizuje pravidelně také soustředění.¹³⁵

6. 4 Kapela Nona

Kapela Nona vznikla v roce 2008 a založil ji Miroslav Madžo,¹³⁶ který v té době působil v ZUŠ Rychnov nad Kněžnou jako učitel hry na kytaru. V ZUŠ se v této době nenacházel žádný soubor, který by se zaměřoval primárně na populární, rockovou či jazzovou muziku. M. Madžo tedy založil kapelu s úmyslem rozšířit výuku v ZUŠ také o tyto žánry. „*Neučily se tu např. bicí, elektrická kytara, basová kytara ani kontrabas. Chtěl jsem tedy toto všechno zahrnout do výuky a zaměřit se právě na soudobou hudbu.*“¹³⁷

Kapela hraje převážně pop, rock nebo blues, okrajově se zajímá o jazz a několikrát již zabrousila do punku či metalu. V minulosti hrála např. skladby skupiny Geen day, Peha, Olympic, Chinaski, Divokej Bill, Horkýže Slíže, Mig 21 apod. Repertoár je závislý na momentálním uskupení kapely.

Zpočátku tvořili soubor čtyři hráči na nástroje a dvě zpěvačky. Jednalo se o basovou kytaru, bicí, elektrickou kytaru a klávesy. Nona na rozdíl od jiných souborů ŽUŠ neintegruje

---

¹³³ ŽENÍŠKOVÁ, E. Orecchie Grandi ve slovenském Kežmaroku. In: Orlický týdeník. [online]. [cit. 4. 10. 2018].

¹³⁴ ŠKLÍBOVÁ, V., BALCAROVÁ, E. Orecchie Grandi zahráli na Slovensku. In: *Rychnovský zpravodaj*, s. 9.

¹³⁵ Oficiální webové stránky ZUŠ Rychnov nad Kněžnou [online]. [cit. 4. 10. 2018].

¹³⁶ Miroslav Madžo vystudoval konzervatoř v Bratislavě, obor klasická kytara. Nyní působí jako učitel hry na kytaru v ZUŠ Rychnov nad Kněžnou a jako vedoucí kapely Nona.

¹³⁷ Rozhovor s Miroslavem Madžo (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

postupně nové žáky. Když studenti odejdou po dosažení určitého věku ze ZUŠ (po základní škole nebo po střední škole), kapela se rozpadne. Následně vzniká zcela znovu s novými žáky. Nyní v souboru hrají žáci od sedmi do dvanácti let. Změnilo se také obsazení, nyní kapelu tvoří šest instrumentalistů. Jedná se o basovou kytaru, bicí, elektrickou kytaru, klávesy a dvě doprovodné kytary. Zkoušky probíhají jednou týdně dvě hodiny.

V roce 2011 vzniklo také přípravné oddělení, které neslo název Primanona. V současné době však toto oddělení již nepracuje.

Soubor nejčastěji vystupuje v Rychnově, konkrétně např. v kavárně Láry Fáry, v Pelclově divadle či v kulturním centru v Rychnově nad Kněžnou. Často také vystupuje na Bambiriádě v Rychnově. Dále se účastní akcí pořádaných ZUŠ, např. koncertů na konci školního roku, vánočních koncertů či koncertů rodin. Kapela vystupuje asi pětkrát do roka, při některých vystoupeních spolupracuje také s ColorBandem, kdy vystupuje jako předkapela. Každoročně vystupuje rovněž na Vánočních koncertech.

6. 5 I flauti matti

Flétnový soubor I flauti matti byl založen v roce 2011 Lucií Martinů.¹³⁸ Na začátku měl pouze čtyři členy, postupně se pak rozrostl až na dvanáct členů. S každým rokem se však podoba souboru mění, neboť někteří studenti odchází z Rychnova na střední či vysoké školy. Dnes má soubor celkem devět členů, přičemž věkové rozmezí se pohybuje od deseti do osmnácti let. Je zde zastoupeno šest různých zobcových fléten: velká basová, basová, tenorová, altová, sopránová a sopraninová. V závislosti na vybraných skladbách se potom obsazení fléten různě kombinuje. Zkoušky probíhají jednou týdně dvě hodiny, dvakrát do roka je organizováno soustředění. Během letních měsíců se koná rovněž jedno týdenní soustředění formou hudebního tábora.

Repertoár je velice různorodý. Soubor se věnuje jak klasickému hudebnímu repertoáru, tak lidové a populární hudbě, a to od renesance až po současnost. Z autorů můžeme uvést např. G. F. Händela, A. Vivaldiho, J. S. Bacha, B. Smetanu, autorské trio J. Voskovec, J. Werich a J. Ježek, S. Joplina apod. Nyní I flauti matti pracuje na skladbě S úderem kotlů od J. Haydna či na ragtimech od S. Joplina. Potřebné úpravy skladeb pro soubor zajišťuje L. Martinů, do nedávné doby ve spolupráci s bývalou žákyní.¹³⁹

---

¹³⁸ Základní data o vedoucí I flauti matti viz kapitola Rychnovský dětský sbor.

¹³⁹ Rozhovor s Mgr. Lucií Martinů (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

I flauti matti vystupuje asi desetkrát za pololetí, a to nejčastěji v Rychnově a jeho okolí. Pravidelně se tedy účastní akcí ZUŠ, např. novoročních koncertů, koncertů rodin, akce Hrajeme pro radost či tzv. celoškolských projektů, např. Bude nás pět, V+W nebo autorský koncert hudebního skladatele Jiřího Laburdy. S literárně dramatickým oddělením spolupracoval soubor také na divadelním představení Romeo a Julie, dále vystupuje např. na vernisážích (Zámek Kvasiny či Orlická galerie), kulturních akcích pořádaných na zámku v Rychnově, v Pelclově divadle či na akci Narozeninové dny v Klubu seniorů.¹⁴⁰ Často koncertuje také v rámci předávání plaket českého červeného kříže dárcům krve nebo na vánočních koncertech. Jedná se např. o kostel v Šachově a další kostely v okolí Rychnova, pravidelně se také účastní rozsvěcení stromu na Starém náměstí v Rychnově apod. Dále soubor vystoupil také v rychnovské synagoze a v roce 2016 v Praze v rámci projektu Kulturní léto v Senátu Parlamentu ČR. V roce 2015 se také zúčastnil festivalu komorní hudby „Houskus musicus cameralis“ na hradě Houska.

V letošním roce soubor navázal spolupráci s Rychnovským dětským sborem, kdy začíná připravovat společný projekt. Spolupracuje také s pěveckým oddělením ZUŠ, když doprovází jejich žákyně.¹⁴¹

V roce 2015 soubor vyjel do zahraničí. Podíval se do Francie a do Švýcarska, konkrétně navštívil města Nancy, Méty, Paříž, Lucern a Curich. Jednalo se o desetidenní koncertní turné, během kterého soubor odehrál čtyři koncerty. „*Posluchači měli možnost vyslechnout ty nejzajímavější 'kousky' z našeho repertoáru, který obsahuje nejen skladby klasické hudby, převážně z období renesance až romantismu. Oblíbenou částí koncertu byla vždy i ta, kdy jsme spustili skladby mírně netradiční, jako například irské lidové písně, sbírku hmyzích skladeb nebo jiné zajímavosti z tvorby současných autorů. Abychom posluchače seznámili se zemí, ze které pocházíme, zahráli jsme i české lidové písně a několik skladeb z tvorby Jaroslava Ježka. Velice příjemně nás překvapilo nadšené vykřikování: „Moldau! Die Moldau! Smetana!“ Ano, mnoho návštěvníků našich koncertů poznalo skladbu z našeho repertoáru snad nejdůležitější, a to druhou část symfonické básně Má Vlast – Vltavu od Bedřicha Smetany.*“¹⁴²

Soubor se také pravidelně zúčastňuje soutěže v komorní hře, kterou vypisuje ministerstvo školství. V roce 2013 zde získal čestné uznání.¹⁴³

---

¹⁴⁰ Oficiální webové stránky ZUŠ Rychnov nad Kněžnou [online]. [cit. 8. 10. 2018].

¹⁴¹ Rozhovor s Mgr. Lucií Martinů (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

¹⁴² JEDLIČKA V. I Flauti Matti: Tour de France. In: *Rychnovský zpravodaj*, s. 15.

¹⁴³ Rozhovor s Mgr. Lucií Martinů (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

6. 6 ColorBand

ColorBand je taneční orchestr nebo také big band, který vznikl v září 2013 ze žáků ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou. Založil ho Radek Pilc,¹⁴⁴ který nastoupil na tuto ZUŠ jako učitel hry na trubku v roce 2008, tehdy se však trumpetové a saxofonové oddělení teprve rozvíjelo. Nebylo tedy dost žáků na založení big bandu. Studenti však postupem času přibývali, a tak vznikl orchestr, který jim dal možnost hrát v souboru.¹⁴⁵

V současné době má ColorBand dvacet šest členů a tři zpěvačky. V orchestru se nachází příčná flétna, dva klarinety, dva altové saxofony, dva tenorové saxofony, barytonový saxofon, tři pozouny, šest trumpet, čtyři hráči na klavír a klávesy, tři zpěvačky a jako výpomoc z řad dospělých také někdy basová kytara. V souboru nyní hrají žáci od deseti do devatenácti let, tedy do konce střední školy. Big band zkouší jednou týdně dvě hodiny, jednou za čas organizuje také sobotní soustředění.

ColorBand hraje muziku různých stylů a žánrů, např. swing, jazz a blues, ale také muzikálové a populární melodie. ColorBand je multižánrový orchestr, ale hraje hlavně skladby, které členy orchestru baví a líbí se jim.¹⁴⁶ Soubor hrál např. skladby od G. Gershwin, G. Millera, F. Sinatry, A. L. Webbera či R. Williamse apod. Konkrétně se jedná např. o písně z muzikálů Chicago, Cabaret, Cats, z opery Porgy a Bess apod. Potřebné úpravy skladeb pro orchestr zajišťuje R. Pilc.

Soubor vystupuje průměrně desetkrát za školní rok, a to převážně v rámci Královéhradeckého kraje. Mezi pravidelné koncerty patří např. vánoční koncert v Rychnově nad Kněžnou, ve Slatině nad Zdobnicí, v Javornici, ve Skuhrově apod. V Rychnově se také zúčastňuje závěrečných či absolventských koncertů ZUŠ. Zúčastňuje se rovněž např. akcí v Častolovicích, Hradci Králové nebo v Chrudimi. Na svá vystoupení si soubor často zve hosty, např. kapelu Nona. Dále koncertovali s Big bandem Chrudim, JK Band Pardubice nebo s Mladým Týnišťským big bandem. Dvakrát se soubor účastnil festivalu Jardy Marčička v Týništi nad Orlicí, pravidelně rovněž vystupuje na Swingovém festivalu Jiřího Šlitra, který se každoročně koná v Rychnově.

---

¹⁴⁴ Radek Pilc studoval na konzervatoři v Roudnici nad Labem a na konzervatoři v Pardubicích, obor trumpet. V ZUŠ Rychnov nad Kněžnou působí již deset let, vyučuje zde hru na trumpetu a vede také big band ColorBand. Hraje také v několika souborech: taneční kapela Antré z Rychnova nad Kněžnou, taneční kapela Chorus z Chrudimi, JK Band Pardubice, Big band Jaroslava Kaila a Big band Chrudim. Dále také spolupracuje s Východočeským divadlem Pardubice, kde hraje při představeních Kvítek z hororu a Kiss me, Kate.

¹⁴⁵ Rozhovor s Radkem Pilcem (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

¹⁴⁶ FLETCHER, M. Koncert tanečního orchestru Colorband a hostů. In: Orlický týdeník. [online]. [cit. 8. 10. 2018].

V roce 2017 získal ColorBand druhé místo v krajském kole soutěže ZUŠ, která se koná jednou za tři roky.

Tento listopad soubor čeká koncert k pětiletému výročí své existence. „*Myslím si, že to bude zajímavé. Pozval jsem bývalé žáky a absolventy, doufám, že se nás sejde co nejvíce a že nás bude ještě více než teď. Mám v plánu, že si s námi třeba tři nebo čtyři skladby zahrají.*“¹⁴⁷

---

¹⁴⁷ Rozhovor s Radkem Pilcem (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

7. Hudební a divadelní festivaly v Rychnově nad Kněžnou

Každoročně se v Rychnově koná několik kulturních festivalů. Na hudbu se zaměřují především Poláčkovo léto, což je divadelní a hudební festival, a Swingový festival Jiřího Šlitra. (Více viz níže.) Každý rok se v Rychnově koná také Rychnovská osmička, což je celostátní soutěž neprofesionálních filmů. Její první ročník se konal v roce 1957 a tato tradice pokračuje až dodnes. Soutěže se v posledních letech účastní kolem padesáti nebo šedesáti filmů a má mezinárodní zastoupení. Kromě filmařů z České republiky se jí účastní také autoři z Polska, Slovenska, Německa, Slovinska, Itálie apod. Na film se zaměřuje také festival Filmový smích, který se konal poprvé v roce 1984 a byl věnován K. Poláčkovi. Každý ročník tohoto festivalu je věnován jiné osobnosti. V průběhu let to byli např. Jan Werich, Vlasta Burian, dvojice Zdeněk Svěrák a Ladislav Smoljak, Oldřich Nový, František Filipovský, Václav Vorlíček, Marián Labuda a mnoho dalších. Kromě promítání filmů se v rámci festivalu konají také různé besedy a semináře. Před Vánoce je možné v Rychnově navštívit také vánoční výstavy betlémů, které se konají každý rok.¹⁴⁸

7.1 Poláčkovo léto

Poláčkovo léto zastává významnou roli v kulturním životě Rychnova nad Kněžnou. Nese jméno podle K. Poláčka, významného českého spisovatele, humoristy a novináře, který se v Rychnově narodil. Jedná se o divadelní a hudební festival, během něhož každý rok proběhne množství divadelních představení, výstav a sborových, sólových či komorních koncertů. Festival využívá netradiční prostory. Odehrává se v historických objektech či atraktivních venkovních prostorách města, což festivalu dodává na přitažlivosti. První ročník se konal v roce 1994 od 3. do 6. června. Podle slov pana Tydlitáta však tehdy ještě nikoho nenapadlo, že by mohlo jít o první ročník festivalu, jehož tradice pokračuje dodnes. Za vznikem Poláčkova léta, stejně jako za mnoha dalšími kulturními projekty v Rychnově (např. Rychnovská osmička, Šlitrovo jaro, Filmový smích apod.), stojí Jan Tydlitát.¹⁴⁹ Takto vzpomíná na vznik prvního ročníku. „*Vymysleli jsme si, že vzpomeneme na Karla Poláčka netradičně, jinak. Rozhodně ne pietně, že si připomeneme jeho úmrtí, ale že ho musíme*

---

¹⁴⁸ TYDLITÁT, J., *Rychnov nad Kněžnou - Mekka novodobého obrození*.

¹⁴⁹ PhDr. Jan Tydlitát je autorem několika významných kulturních projektů v Rychnově nad Kněžnou. Kromě Poláčkova léta jsou to Rychnovská osmička, Šlitrovo jaro nebo Filmový smích. Zasloužil se o záchranu několika kulturních památek v Rychnově a jeho okolí, např. Židovská synagoga, židovský hřbitov, zámecká jízdárna, poutní místo Homole apod. Je velkým propagátorem a popularizátorem regionálních osobností, konkrétně K. Poláčka, J. Šlitra, F. M. Pelcla nebo M. D. Rettigové. Je také autorem regionálních publikací o Rychnově, např. Rychnov nad Kněžnou - Mekka novodobého obrození nebo Rychnovské proměny. (Zdroj: TYDLITÁT, J., *Rychnov nad Kněžnou - Mekka novodobého obrození*, s. 6.)

*připomenout takového, jakým skutečně byl. Tak, jak psal, jaký byl humorista, skvělý soudničkář a spisovatel, takže ho představit skutečně poláckovsky, opravdově.*¹⁵⁰

Na rozdíl od současnosti, kdy je součástí festivalu mnoho divadelních inscenací a koncertů, první ročník vznikajícího festivalu uvedl pouze jedno divadelní představení. Jednalo se o dramtizaci Poláčkova románu Okresní město v podání Národního divadla v Brně¹⁵¹ v režii Arnošta Goldflama. Představení bylo realizována na Starém náměstí v Rychnově, jelikož prostory místního Pelclova divadla byly nedostatečné. *„My jsme sem pozvali zástupce Brňáků, včetně pana režiséra, dovedli jsme je do našeho Pelclova divadla. Netušili jsme, že to divadlo bude v jejich očích tak maličké. [...] Pan režisér řekl, tak tady se to opravdu dělat nedá. Po cestě Panskou ulicí na náměstí jsme tak nějak spolu nad tím přemýšleli a byli jsme oba z toho zklamaní a smutní. Když jsme se ocitli na náměstí, jako bychom se domluvili, oba jsme pronesli zoufale - jediné by se to muselo hrát tady. A to jsme vyřkli tak nějak v žertu.*¹⁵² Bylo to náročné, ale na začátku července na Starém náměstí skutečně proběhlo pět představení Okresního města. Festivalu se rovněž zúčastnil jeden hudební soubor. Jednalo se o izraelský sbor Emek - Hefer, který provedl svůj koncert v synagoze v Rychnově, kde se nyní nachází Regionální židovské muzeum a Památník K. Poláčka.

Rok 1994 tedy položil základy nynější podobě festivalu. *„Po poslední děkovačce říkám panu Janečkovi, který šéfoval brněnské technice a šéfuje jí dodnes [...], tak to máme za sebou. Co za sebou? My začínáme. Já říkám proč? No přece to musí pokračovat dál. Takže mě vlastně do toho 'uvrtal' a tak se narodil druhý ročník, který probíhal na stejném místě, na rychnovském náměstí, kde se hrálo Zkrocení zlé ženy.*¹⁵³ Zatím poslední ročník v roce 2018 se konal od 25. června do 5. července a množství představení a koncertů se od prvního ročníku značně rozrostlo. K činoherním divadelním představením přibyla také představení operní, operetní či muzikálová. První operou na Poláckově létě, která byla uvedena s živým orchestrem, byla Smetanova Prodaná nevěsta. Zvyšující se zájem o festival ze strany diváků i divadelních souborů způsobil, že došlo také k prodloužení doby konání festivalu na téměř dva týdny. Změnily se také prostory, v nichž se pravidelně festival odehrává, Staré náměstí bylo nahrazeno mnoha jinými místy. Divadelní představení se zpravidla odehrávají v zámecké jízdárně, na nádvoří rychnovského pivovaru, v Pelclově

---

¹⁵⁰ TYDLITÁT, J., *Rychnov nad Kněžnou - Mekka novodobého obrození*, s. 48.

¹⁵¹ Dnes Národní divadlo Brno

¹⁵² TYDLITÁT, J., *Rychnov nad Kněžnou - Mekka novodobého obrození*, s. 48.

¹⁵³ Tamtéž, s. 51.

divadle či v přírodním amfiteátru na Studánce. Příležitostně se dále využívají Černý mlýn v Habrové, nádvoří Kolowratského zámku či zámecký park. V roce 2000 bylo využito také šapitó cirkusu Bernes, které posloužilo pro uvedení inscenace Bassova Cirkusu Humberto. Festivalu se pravidelně účastní např. Národní divadlo Brno, Východočeské divadlo Pardubice, Městské divadlo v Mostě, Městské divadlo Mladá Boleslav, Slezské divadlo Opava, Klicperovo divadlo Hradec Králové, Divadlo Šumperk a mnoho dalších.

Pro koncerty se využívají prostory rychnovské synagogy, zámeckého kostelu Nejsvětější Trojice, nádvoří rychnovského pivovaru, lovecký sál v Kvasinách či nádvoří Kolowratského zámku. Festivalu se často účastní Rychnovský chrámový sbor, slovácká dechovka Šohaji, flétnový soubor Sarabanda, smyčcový orchestr Orecchie Grandi či kapela Oboroh. V průběhu let zde vystupovalo mnoho dalších hudebníků a souborů. Součástí programu jsou vždy také výstavy, které se pravidelně uskutečňují v Orlické galerii.

7.2 Swingový festival Jiřího Šlitra (Šlitrovo jaro)

Festival Šlitrovo jaro vznikl v roce 1994 a první ročník se odehrával od 11. do 13. března. Jeho hlavní myšlenkou bylo uctění nedožitého 70 let J. Šlitra, jemuž je tento festival věnován dodnes. Jedná se tedy o každoroční setkání příznivců J. Šlitra, swingu a divadla Semafor. Festival probíhá tři dny a jeho jednotlivé ročníky se odehrávají na jaře, v průběhu března či dubna. Vystupují zde swingové kapely a vokální soubory, např. Mladý Týništský big band, X-tet Rychnov nad Kněžnou, JH big band Hradec Králové, Swing sextet Náchod, Každý den starší Mladá Boleslav, Color Band Rychnov nad Kněžnou a mnoho dalších. Každoročně na festival také zavítá divadlo Semafor a přiveze tak do Rychnova jednu ze svých inscenací. Tradice swingových koncertů však začíná už v roce 1982, kdy se v Rychnově konala akce Swingové hrátky. Toto první setkání proběhlo 18. dubna a zúčastnil se ho také např. významný jazzový hudebník K. Velebný.¹⁵⁴ Na konání těchto večerů měl asi největší podíl K. Švenka a jeho Rychnovský Swing Band, který se těchto akcí rovněž pravidelně zúčastňoval. Součástí festivalu Šlitrovo jaro jsou každý rok také besedy se Šlitrovými spolužáky, rodinnými příslušníky či jinými významnými osobnostmi. Prvního ročníků se zúčastnili např. M. Horníček, J. Černý, S. Daníčková, V. Svitáček, M. Křížková a další.¹⁵⁵ J. Šlitr se kromě hudby věnoval i výtvarnému umění, součástí festivalu je tedy každý rok rovněž výstava kreseb J. Šlitra a promítání filmů. Takto vzpomíná na 21. ročník Eva Gutová,

---

¹⁵⁴ Karel Velebný často vystupoval také pod pseudonymem Evžen Hedvábný.

¹⁵⁵ TYDLITÁT, J., *Rychnov nad Kněžnou - Mekka novodobého obrození*, s. 78.

ředitelka pražské sekce Werichovců, a uvádí, proč se na festival každoročně vrací: „*Je to samozřejmě hlavně zájem o nabízené kulturní pochoutky, ale podle mého je to v neposlední řadě určitě také skutečnost, že se tam cítíme hodně dobře. Jednak je to očekávání, že se setkáme s lidmi stejné kulturní krevní skupiny, že se zase uvidíme s těmi, jejichž tváře se po těch letech staly už důvěrně známými a také s těmi, které jsme díky této příležitosti zařadili mezi své osobní přátele. A když se k tomu připočítá i nádherná atmosféra, kterou dovede pan doktor Tydlitát s Martinem Šedou navodit, je to ten vzácný impuls k tomu, abychom se sem znovu a znovu vraceli.*“¹⁵⁶

S odchodem J. Tydlitáta z Rychnova festival Šlitrovo jaro pod jeho vedením po 28 ročnících skončil a v roce 2016 se přejmenoval na Swingový festival Jiřího Šlitra. V dlouhé tradici swingové hudby v Rychnově se tak stále pokračuje.

---

¹⁵⁶ Oficiální stránky města Rychnov nad Kněžnou, sekce Kultura. [online]. [cit. 6. 2. 2019].

Závěr

Cílem diplomové práce bylo zmapovat hudební soubory v Rychnově nad Kněžnou. Důraz byl kladen především na tělesa, která v Rychnově v současnosti působí.

Nejprve jsem se stručně zabývala historií města. Následně byl prostor věnován historii hudebních souborů, a to vokálních i instrumentálních. Jako podklady pro tuto část práce byly kromě dostupné literatury využity také materiály ze Státního okresního archivu Rychnov nad Kněžnou. U mnoha těles se však nedochovaly kompletní informace, nebylo tedy možné vytvořit jejich detailní popis. To se týká např. Academic jazz-bandu, Podhorské filharmonie, Roklova klavírního kvarteta, sborů Ozvěna, Hlahol, Pěvuše a dalších.

Centrum mé práce je obsaženo v následujících kapitolách. Ty byly věnovány souborům, které se nyní v Rychnově nachází. Nejprve jsem se zabývala pěveckými sbory, které navštěvují hlavně dospělí členové. Jedná se o Rychnovský chrámový sbor, Prausův pěvecký sbor a X-tet. V šesté kapitole jsem se zaměřila na dětské hudební soubory, které působí při ZUŠ Rychnov nad Kněžnou. Jsou to Rychnovský dětský sbor Carmina, flétnový soubor Sarabanda, smyčcové orchestry Orecchie grandi a Orecchie piccole, Kapela Nona, flétnový soubor I flauti matti a taneční orchestr ColorBand. Kromě nynější podoby výše zmíněných souborů jsem stručně představila také jejich vývoj.

V poslední kapitole jsem nakonec stručně představila hudební a divadelní festivaly, které se v Rychnově konají každý rok.

Přínos diplomové práce spatřuji právě ve zmapování hudebních těles, které se v současnosti v Rychnově nachází, a v zobrazení jejich nynější podoby. Díky tomu si lze udělat představu o části současné hudební kultury města.

Zdroje

Literatura:

BERANOVÁ, K. *České hudební spolky v Rychnově nad Kněžnou od 2. poloviny 19. století do poloviny 20. století*. Hradec Králové, 2015. Diplomová práce. Univerzita Hradec králové. Pedagogická Fakulta.

E. K. Vývoj hudebního života v Rychnově n. Kn. za posledních 100 let. In: *Jubilejní rychnovský zpravodaj*. 1958, 4(7).

FUKS, J. Rychnovské varhany. In: *Orlické hory a Podorlicko 13*. Rychnov nad Kněžnou: Okresní archiv a Museum Orlických hor, 2005.

HOFMANN, M. S Dirigentskou taktovkou. In: *Rychnovský zpravodaj*. 2019, 46(1).

IMLAUF, L. *Rychnov nad Kněžnou 1258-2008: 750 let od první písemné zmínky*. Nové Město nad Metují: Pro Kulturu Rychnov nad Kněžnou s.r.o. vydal Fotoateliér Imlauf, 2008.

JEDLIČKA V. I Flauti Matti: Tour de France. In: *Rychnovský zpravodaj*. 2016, 42(10).

KÁŠ, S. *Kocourkovští učitelé, jejich historie a tvorba*. Praha: Dokořán, 2008.

KRÁM, J. *Průvodce Rychnove nad Kněžnou*. Rychnov nad Kněžnou: Uniprint, 2018.

RUFFER, Josef. Padesát let orchestrálního sdružení Osvětové besedy v Rychnově nad Kněžnou. In: *Orlické hory a Podorlicko 4: Přírodou, dějinami, současností*. Rychnov nad Kněžnou: Okresní archiv a Museum Orlických hor, 1971.

SEHNAL, J. *Das Gesangbuch des Pavel Bohunek aus Rychnov nad Kněžnou*. Sborník prací filozofické fakulty brněnské university 1972, H7.

SNÍŽKOVÁ, J. Vícehlasé hudební památky našeho kraje ze 16. století (Kancionály rychnovský a solnický). In: *Orlické hory a Podorlicko: přírodou, dějinami a současností*. Rychnov nad Kněžnou: Okresní archiv a Museum Orlických hor, 1969.

Státní okresní archiv Rychnov nad Kněžnou, kronika města Rychnova nad Kněžnou, rok 1956, Vývoj hudebních sborů v RK.

SVOBODA, A. *Dějiny Rychnova nad Kněžnou*. Rychnov nad Kněžnou: Karel Rathouský, 1924.

SYROVÁTKOVÁ I. Oslavte s námi století. In: *Rychnovský zpravodaj*. 2018, 45(11).

ŠKLÍBOVÁ, V., BALCAROVÁ, E. Orecchie Grandi zahráli na Slovensku. In: *Rychnovský zpravodaj*. 2016, 43(11).

ŠVENKA, K. 10 let RSB. In: *Rychnovský Swing Band (propagační leták)*. Rychnov nad Kněžnou, 1989.

TYDLITÁT, J. *Rychnovské pohledy*. Rychnov nad Kněžnou: Městský národní výbor, 1988.

TYDLITÁT, J., *Rychnov nad Kněžnou - Mekka novodobého obrození*. Rychnov nad Kněžnou: Uniprint, 2013.

ZRÚBEK, R. O literátském cechu v Rychnově nad Kněžnou. *Opus musicum*. 1969, č. 9.

Rozhovory a emailová komunikace:

Rozhovor s Mgr. Karlem Štréglem (v Rychnově nad Kněžnou, 11. 9. 2018).

Rozhovor s Bc. Martinem Šedou (v Rychnově nad Kněžnou, 12. 9. 2018).

Rozhovor s Janou Formovou (v Rychnově nad Kněžnou, 12. 9. 2018).

Rozhovor s Mgr. Dagmar Zemánkovou (v Rychnově nad Kněžnou, 13. 9. 2018).

Rozhovor s Mgr. Lucií Martinů (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

Rozhovor s Miroslavem Madžo (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

Rozhovor s Radkem Pilcem (v Rychnově nad Kněžnou, 5. 10. 2018).

Emailová korespondence s Mgr. Evou Fuksovou (9. 11. 2018).

Internetové zdroje:

BERDYCHOVÁ, T. Prausův pěvecký sbor Rychnov nad Kněžnou. In: Český hudební slovník osob a institucí [online]. [cit. 4. 2. 2019]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1003245

DUFEK, M. Rychnovský dětský sbor Carmina v Americe úspěš. In: Orlický.net. [online]. [cit. 25. 9. 2018]. Dostupné z: http://www.orlicky.net/index.php?id_zpravy=11609323341196888217.

EHLOVÁ, D. Sbormistrování je dřina. In: Místní kultura [online]. [cit. 17. 9. 2018]. Dostupné z: <http://www.mistnikultura.cz/sbormistrovani-je-drina>.

EHLOVÁ, D. Swingové Vánoce se podávají. Mají třináct chodů. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 22. 9. 2018]. Dostupné z: https://rychnovsky.denik.cz/zpravy_region/swingove-vanoce-se-podavaji-maji-trinact-chodu-20121205.html.

FLETCHER, M. Koncert tanečního orchestru Colorband a hostů. In: Orlický týdeník. [online]. [cit. 8. 10. 2018]. Dostupné z: http://orlicky.net/?id_zpravy=13684298901486548344

- CHMELAŘOVÁ, H. Dvacet zastavení s Carminou. In: Týdeník 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018]. Dostupné z: http://www.carminarychnov.cz/images/stories/nase_prvni_dvacka/1994.pdf.
- JEDLINSKÁ, P. Dvacet zastavení s Carminou. In: Týdeník 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018]. Dostupné z: http://www.carminarychnov.cz/images/stories/nase_prvni_dvacka/1992.pdf.
- KRÁM, J. 40. výročí úmrtí Jiřího Šlitra. In: Orlický.net. [online]. [cit. 3. 2. 2019]. Dostupné z: http://www.orlicky.net/?id_zpravy=11619558921261830061
- KRÁM, J. Rychnováci se dočkali prestižního ocenění. In: Orlický týdeník [online]. [cit. 5. 2. 2019]. Dostupné z: <http://www.orlickytydenik.cz/rychnovaci-se-dockali-prestizniho-oceneni/>
- PLACHÁ, L. Sarabanda. In: Český hudební slovník osob a institucí [online]. [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1003265
- ŠULCOVÁ S. Dvacet zastavení s Carminou. In: Týdeník 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018]. Dostupné z: http://www.carminarychnov.cz/images/stories/nase_prvni_dvacka/1999.pdf.
- VOLFOVÁ, M. Dvacet zastavení s Carminou. In: Týdeník 5+2 [online]. [cit. 25. 9. 2018]. Dostupné z: http://www.carminarychnov.cz/images/stories/nase_prvni_dvacka/1998.pdf.
- ZERZÁNOVÁ, E. Učitel musí dělat pro druhé, jinak je mrtvola. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z: https://rychnovsky.denik.cz/kultura_region/ucitel-musi-delat-pro-druhe-jinak-je-mrtvola.html
- ZERZÁNOVÁ, E. Mladí flétnisté zažívají sezonu snů. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z: https://rychnovsky.denik.cz/kultura_region/mladi-fletniste-zazivaji-sezonu-snu20100504.html
- ŽENÍŠKOVÁ, E. Orecchie Grandi ve slovenském Kežmaroku. In: Orlický týdeník. [online]. [cit. 4. 10. 2018]. Dostupné z: <http://www.orlickytydenik.cz/orecchie-grandi-ve-slovenskem-kezmaroku>.
- ŽENÍŠKOVÁ, E. Orchestr Orecchie Grandi je z Itálie zpět doma v Rychnově s překrásnými zážitky. In: Orlický týdeník [online]. [cit. 5. 10. 2018]. Dostupné z: <http://www.orlickytydenik.cz/orchestr-orecchie-grandi-je-z-italie-zpet-doma-v-rychnove-s-prekrasnymi-zazitky>.
- Redakce Rychnovského deníku. Orchestr se chystá na audienci u papeže. In: Rychnovský deník [online]. [cit. 5. 10. 2018]. Dostupné z: https://rychnovsky.denik.cz/kultura_region/orchestr-se-chysta-na-audienci-u-papeze20111230.html.
- Redakce rychnovského deníku. Sarabandu čeká koncert vítězů soutěže Concerto Bohemia. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z:

https://rychnovsky.denik.cz/zpravy_region/sarabandu-ceka-koncert-vitezou-souteze-concerto-bohemia.html

Redakce Rychnovského deníku. Sarabanda se vrátila z Ruska ověnčená vavříny. In: Rychnovský deník. [online]. [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z: https://rychnovsky.denik.cz/kultura_region/sarabanda-se-vratila-z-ruska-ovencena-vavriny-20140429.html.

Oficiální webové stránky města Rychnov nad Kněžnou [online]. [cit. 10. 2. 2019]. Dostupné z: <http://www.rychnov-city.cz/profil.asp?p1=51>

Oficiální webové stránky Rychnovského chrámového sboru [online]. [cit. 5. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.rychsbor.cz/o-sboru/>

Oficiální webové stránky X.tetu [online]. [cit. 23. 12. 2018]. Dostupné z: <http://www.x-tet.estranky.cz>.

Oficiální webové stránky ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou. [online]. [cit. 1. 10. 2018]. Dostupné z: [http://www.zusrk.cz/oskole_viz_také_zakládací_listina_školy_v_příloze](http://www.zusrk.cz/oskole_viz_tak%C4%99_zakl%C3%A1dac%C3%AD_listina_%C5%A1koly_v_p%C5%99%C3%ADloze).

Oficiální webové stránky Rychnovského dětského sboru [online]. [cit. 17. 9. 2018]. Dostupné z: <http://www.carminarychnov.cz>.

Oficiální webové stránky Sarabandy [online]. [cit. 25. 10. 2018]. Dostupné z: http://www.sarabanda.cz/#/content/cz/10_onas/

Oficiální webové stránky souboru Orecchie grandi [online]. [cit. 5. 10. 2018]. Dostupné z: <http://www.orecchiegrandi.estranky.cz>.

Oficiální webové stránky ZUŠ Rychnov nad Kněžnou [online]. [cit. 8. 10. 2018]. Dostupné z: <http://www.zusrk.cz/hudebni/i-flauti-matti>